O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI INV.№

Milliy tiklanish — millat kelajagi

Milliy tiklanish

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2005 yil, 25 noyabr, Juma

22 (328) son

ХАЛҚ ИЧИДА ИШЛАЙМИЗ

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши котибияти ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракциясининг кенгайтирилган йиғилиши

Куни кеча «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлисдаги фракцияси аъзолари, Марказий кенгаш котиблари ва пойтахт вилояти партия кенгаши аъзолари иштирокида кенгайтирилган котибият йиғилиши бўлиб ўтди.

«Миллий тикланиш» партияси Марказий кенгаши раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партия фракциясининг раҳбари Хуршид Дўстмуҳамедов йиғилиш қатнашчиларини Ватанимизнинг қутлуғ куни – Байроғимиз ҳаётимизга кириб келган сана билан қутлади.

Яқинда пойтахт вилояти халқ депутатлари кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Президентимиз нафақат пойтахт вилояти меҳнат аҳли учун, балки барча партиялар, жумладан, «Миллий тикланиш» партияси учун тегишли ҳаётга фаолроқ муносабатда бўлиш вазифаларини тилга олдилар,- деди нотиқ.- Шу боисдан бугун Тошкент вилояти кенгаши олдидаги вазифаларни белгилаш, бажарилган ишларимизга танқидий баҳо беришга йиғилганмиз, қолаверса, мамлакатимизга алоқадор бўлган яна бир воқеа – Россия ва Ўзбекистон ўртасидаги имзоланган қатор шартномалар – иттифоқчилик битими бўйича ўз мулоҳазаларимизни билдиришимиз лозим. Кун тартибига кўра партиянинг Тошкент вилояти кенгаши раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шарифа Салимова маърузаси тингланди.

Тошкент вилоятининг навбатдан ташқари сессиясида вилоятнинг кенг қамровли ҳаёти, унинг шарт-шароитлари, замон талаб қилаётган вазифалар ва босиб ўтилган йўлда рўй берган хатолар хусусида қатор фактлар келтирилди,- деди нотиқ Ш.Салимова.- Бу хатоларнинг замирида жойлардаги раҳбарларнинг лоқайдлиги, «мен сенга тегмай, сен менга тегма» қабилидаги ўзи бўларчилик, парокандилик борлигини яшириб ўтиришнинг асло ҳожати йўқлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Партиямизнинг вилоят кенгаши ҳаётида ҳам бир қатор тадбирлар халқ ичида амалга оширилмоқда. Миллий тафаккур, миллий урф-одатларни тарғиб этиш борасида учрашувлар, танловлар ва спорт мусобақалари уюштрилмоқда. Партиянинг халқ оммасига янада яқинлашувини таъминлаш учун аҳолининг турли қатламлари: кексалар, беморлар, кам таъминланган оилалар, меҳрибонлик уйларида, ёшлар ва аёллар жам бўлган турли жамоатларда учрашув ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Раҳбарларнинг масъулиятини ошириш, жонбозлик кўрсатиш, юртбошимиз таъкидлаб ўтган танқидий баҳога жавобан иш юритиш лозим. Масалан, айрим туманларимизда ичимлик суви таъминоти, аҳолига тиббий ёрдам бериш борасида талай камчиликлар мавжуд , бу борада депутатларимиз ҳам, партия аъзоларимиз ҳам фаол, ҳозиржавоб бўлишлари даркор. Партиямизнинг нашри «Миллий тикланиш»га обуна бўлишни ҳам ҳамжиҳатликда олиб боришимиз зарур.

(Давоми 2-бетда)

Яқинда Тошкент Давлат санъат институтининг 60 йиллик юбилейи нишонланади. Бугунги кунда институтда 13 та йўналиш бўйича мутахассислар тайёрланмоқда.

Институтнинг сиз суратда кўриб турган янги биносидаги 18 та маҳорат синфи, аудиториялар, студиялар замонавий техник воситалар, мебель, дарслик ва ўқув-услубий адабиётлар билан тўлиқ таъминланган.

Тошкент вилояти Оҳангарон тумани «Нуробод» қишлоғидаги қишлоқ хўжалиги ва иқтисодиёт касб-ҳунар коллежида ЎзМТДП Тошкент вилояти Оҳангарон туман ҳокимлиги, Оҳангарон тумани ЎзМТДП кенгашлари ҳамда Оҳангарон тумани «Маънавият ва маърифат» бўлими билан ҳамкорликда «Миллий ва маданий қадриятлар талаба ёшлар зикрида» деган мавзуда тадбир ўтказилди.

НУРОБОД ЁШЛАРИ САФИМИЗДА

Коллеж раҳбари Содиқ Мўминов, маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари Иззатой Султоновалар йиғилганларга ўқув даргоҳида олиб борилаётган таълим-тарбия жараёнлари ҳақида сўзлаб бердилар. Талабаларнинг чиқишлари даврага файз киритди. Улар ижросида шеър ва қўшиқлар янгради, ёшларнинг бугунги қизиқишлари устида баҳс-мунозаралар ўртага ташланди. Шундан сўнг коллеж ўқитувчиси Қурбонгул Қоратоева «Заковат» билимдонлар клубининг ишлари ҳақида гапирди. Ёшларни турли хил тўгарак ва клублар дорасига тортиш катта аҳамиятга эга эканлиги ҳам айтиб ўтилди.

Тадбирда ЎзМТДПнинг Оҳангарон туман кенгаши раиси Шарифа Эшназарова, Янгийўл туман кенгаши раиси Баҳри Имомова, ЎзМТДП аъзоси, тадбиркор аёл Сожида Қудратовалар партиянинг миллий ва маданий қадриятларни тиклаш, ҳақиқий ватанпарвар кишиларни тарбиялашдаги ўрни ҳақида жонли фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар. Шу куни коллежда «Миллий тикланиш»чилар ансамбли ташкил этилди ҳамда партия сафига янги аъзолар қабул қилинди.

Мукамбар АЗИМОВА

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтида «Партиявий қурилишнинг асосий етакчи муаммолари» мавзуида сиёсий партиялар вакиллари учун ўқув семинари ўтказилди. Партиявий қурилишнинг асосини ўрганишга бағишланган мазкур йиғилишда мавжуд беш партия Ўзбекистон тараққиётига қаратилган вазифаларни бажаришда яқдил, ҳамфикр бўлиши, айни пайтда улар ўртасидаги рақобат, омма билан алоқа ўрнатиш воситалари ҳақида, жойларда ўтказиладиган маърифий-маданий, ғоявий-сиёсий, ташкилий тадбирлар кўлами тўғрисида фикрлашиб олинди. Партиявий интизомнинг аҳамияти, бошланғич партия ташкилотларини қаерларда тузиш партияга ва оммага фойдалироқ, деган мазмундаги фикрлар ўртага ташланди.

Семинар ишида мазкур институтнинг партиявий қурилиш лойиҳаси бўйича эксперти вазифасида фаолият юритаётган ХДП аъзоси М.Ельшовнинг маърузаси юқоридаги фикрларга асосланган бўлди.

Ўқув семинарида «Миллий тикланиш» партияси фаоллари ҳам иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Республика Хотин-қизлар қўмитасида беш партиянинг «Аёллар қаноти» раҳбарлари, аёл журналистлар иштирокида йиғилиш ўтказилди.

Йиғилишни Республика Хотин-қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари Г.Маърупова олиб борди. Йиғилишда сиёсий партиялар, сиёсатчи аёллар, депутатлар ўртасида учрайдиган турли муаммоларнинг олдини олиш, юзага келганларини бартараф этиш борасида мулоҳазалар ўртага ташланди. Шу билан бирга «Оила кодекси»га қай даражада амал қилинаётгани, ёш қизларимизнинг ўқиш фаолияти, уларни турмушга тайёрлаш жараёни, ёш оналарнинг репродуктив саломатлиги йўлида олиб борилаётган ишларга танқидий муносабат билдирилиб, бу хусусда тегишли вазифалар белгилаб олинди. Матбуот саҳифаларида «Аёл ва сиёсат», «Сиёсатчи аёл» рукнида мақола ва лавҳаларга ўрин бериш, бу борадаги ишларнинг кўламини кенгайтириш ниҳоятда долзарблиги алоҳида таъкидланди. Бу вазифалар билан бир қаторда иқтисодий ночор оилаларга, кексалар, беморларга алоҳида эътибор беришга қаратилган хайрия тадбирлари орқали омма билан мулоқотни янада жонлантириш хусусида фикрлашиб олинди. Йиғилишда Республика Хотин-қизлар қўмитасининг депутаталар корпуси ва сиёсий партиялар ҳамкорлиги дастурига партиялар томонидан таклифлар киритилди.

Йиғилиш ишида ЎзМТДП Марказий кенгаши мутахассиси Н.Очилова, партиянинг Тошкент вилоят кенгаши раиси ўринбосари М.Азимова иштирок этдилар.

Конституцияга амал қилиб яшаймиз

Конституциявий яшаш-ватанпарварлик асоси

Мустақил Ўзбекистонннинг биринчи Конституцияси юридик тарихимизнинг кўп асрлик анъаналари ва жаҳон конституциявий тажрибасининг энг илғор жиҳатларини, энг мақбул принципларини ўзида мужассамлаштирган.

Аввало, у дунё сиёсий харитасида янги суверен давлат — Ўзбекистон Республикасининг мавжудлигини акс эттиради. Президент И.А.Каримов қайд этганидек: "Ҳеч бир давлат ва жамият қурилишининг тамойилларини, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият тараққиётининг иқтисодий асослари ва стратегик йўналишларини мустаҳкамламасдан туриб, ҳақиқий суверен давлат бўла олмайди".

Конституциямиз биз орзу қилган адолатли фуқаролик жамиятига эришиш учун, шундай ёруғ кунларга муносиб бўлиш учун бизнинг ўзимиз қандай хусусиятларга эга бўлишимиз кераклигидан сабоқ берувчи улуғ дорилфунун вазифасини ўтамокда. Унда ёзилган қоидалар фуқароларимизнинг кундалик ҳаётида тобора тўлароқ ўз аксини топмокда.

Юртбошимиз таъбири билан айтганда, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси энг демократик, халқаро миқёсда эътироф этилган меъёр ва талабларга тўла жавоб беради, дейиш учун тўла асосларимиз бор. Ўтган йиллар Асосий Қонунимиз қай даражада пухта ва ҳаётий эканлигини яққол исботлади. Истиқлол йилларида Ўзбекистонда, аввало, конституциявий давлат қарор топди.

Конституциявий, таъбир жоиз бўлса, ҳуқуқий билимларнинг алифбосидир. Конституция-давлатни давлат, миллатни миллат қиладиган қомусий ҳужжат.

Мустақиллик йилларидаги туб демократик ўзгаришлар Конституция негизида кечди ва кечмокда. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек: "жамиятимизда, ҳар қайси оила ва фуқаромиз ҳаётида қандай ижобий ўзгаришлар содир бўлаётган бўлса, буларнинг барчасини Конституциямизда белгилаб қўйилган талаб ва қоидаларнинг ҳаётимиздаги амалий ифодаси, деб қабул қиламиз".

Конституция — узоқ йилларга мўлжалланган муҳим ҳуқуқий ҳужжат сифатида жаҳон цивилизациясининг буюк ютуғидир. Ҳеч бир демократик ҳуқуқий давлатни Конституциясиз тасаввур этиб бўлмайди.

Конституциямизнинг аҳамияти йил сайин, кун сайин ортиб бормокда. Конституциямизнинг демократик моҳияти айнан нималарда намоён бўлади?

Биринчидан, Конституция тарихида синалган умуминсоний, умумбашарий қадриятларни, халқаро андозаларни ўзида мужассам этганлиги билан ҳақиқатан ҳам демократик Конституциядир.

Иккинчидан, Конституция энг ривожланган, тараққий топган давлатларнинг тарихий тажрибасига таянган ҳолда яратилган. Бунда қайсидир давлатнинг тайёр Конституциясини кўр-кўрона кўчириб олиш йўлидан бормай, балки энг илғор хорижий конституциявий тажрибалар ўрганилди ва эътиборга олинди. Натижада эндиликда Бош Қомусимиз дунё миқёсида ҳам ҳар қандай тараққий топган давлат Конституцияси билан бемалол куч синашмокда.

Учинчидан, Конституциянинг ғоя ва нормалари ўзбек халқининг теран тарихий илдизларига асосланган бўлиб, у кўп асрлик тажриба ва маънавий қадриятларни, улуғ аждодларимизнинг ҳуқуқий меросини ўз ичига олган. Бу Конституция, умумий мазмунидан тортиб оддий бир бандига қадар Имом Бухорий, Термизий, Форобий, Мотуридий, Марғиноний, Яссавий каби улуғ боболаримиз даврида, буюк Амир Темур замонида шаклланган миллий тафаккурни, муқаддас қадриятларни ўзида акс эттиради. Шу кўҳна замин одамлари кўнглида устувор бўлган адолат, ҳақиқат, иймон, олижаноблик, бағрикенглик, мардлик, тантилик каби миллий менталитетимизга хос улуғ хислатлар бу муборак ҳужжатда муносиб даражада ўз аксини топган. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, конституциявий-ҳуқуқий маданиятни шакллантириш инсон ҳуқуқларидан ажралмасдир. Конституция ва қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқлар, эркинликлар ва мажбуриятларни тушунтириш ва тушуниб олишга бундан кейин ҳам жуда катта эътибор беришимиз лозим. Чунки, ҳатто энг яхши қонун ҳам ўз-ўзича қонунийликнинг дастлабки шарт-шароити, холос.

Конституциянинг нормаларини нима ҳаракатга келтиради? Албатта, қонунга итоаткорлик. У, аввалambор, мансабдор шахсларнинг ҳам, фуқароларнинг ҳам Конституцияни билишларини қатъий талаб этади.

Юртимизда демократик конституциявий ҳуқуқий тузумни мустаҳкамлаш, ижтимоий онгда Конституцияга, ҳуқуқ ва қонунга нисбатан ҳурматни қарор топтириш — булар янгиланаётган Ўзбекистондаги мустақил конституциявий тараққиётнинг таркибий қисмларидир.

Айнан Конституцияга садоқат Ватанга ва ўз халқига мезони бўлган Конституцияни чуқур ва ҳар томонлама ўрганишни, унинг маъносига етиб бориб, амалий ҳаётимизнинг доимий қўлланмасига айлантиришни тақозо этади.

Шу маънода, Конституцияни ўрганиш борасида мамлакатимизда амалга оширилаётган тадбирларга тўхталар эканмиз, Президентимиз 2001 йил 4 январда қабул қилган "Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида"ги фармойишининг аҳамияти нечоғли юксак эканини эътироф этиш жоиз.

Эндиликда Конституциямиз болалар боғчаларидан бошлаб, мактабларда, лицей ва коллежларда, олий ўқув юртларида ўқитилмокда. Мазкур Фармойиш талабларини бажариш йўлида бугунги кунгача ўнлаб дарслик, рисола ва махсус қўлланмалар тайёрланиб, ҳар икки имлода, бир неча тилда нашр этилгани айни муддаодир. Шундай қилиб, мамлакатимизда Конституцияни ўрганишнинг узлуксиз тизими яратилди.

Хулоса қилиб айтганда, Конституция — бу истиқлол ва мустақил Ўзбекистон рамзи. Конституция биз учун нафақат муҳим ҳаётий қўлланма, балки ғурур-ифтихор, шу заминда истиқомат қилаётган миллати, тили, динидан қатъий назар, барча инсонлар учун мустаҳкам бир ҳимоя, демакдир.

Акмал САИДОВ,
юридик фанлар доктори,
профессор.

Сизни ким деб атайлик?

Ватан манфаатини муқаддас билмаган кимса миллатпарвар бўлолмайди.

Ҳар қандай шароитда ҳам кўпчилик ризқини улуғ билиб, ўз нафсини тия олганлар, ҳақиқий инсонлардир. Нафс шундай бир кучга эгаки, у ҳаром билан ҳалолни ажратолмайди. Қанча кўп бўлса, шунча камдай туюлаверади, нафс учун. Нафси ҳакалак отганлар эса, на эл-юрти на Ватани равнақини ўйлайди. Фақат ва фақат ўзим бўлсам дейди, холос.

Олтмиш уч тоннадан ортиқ рангли металлар ҳажмини бир кўз ўнгингизга келтиринг-а! Бир вагон юк бўлади. Шу йилнинг тўққиз ойида Ички ишлар вазирлиги ходимлари томонидан шунча миқдорда рангли металл ва уларнинг парчалари ноқонуний равишда мамлакатимиз ҳудудидан четга олиб чиқиб кетилаётганида ушланган. Ушлаб қолинмагани қанча? Шундай ҳолатлар бўйича 104 та жиноят ишлари қўзғатилган. Ўттиз еттита ҳолат бўйича ҳуқуқбузарлар маъмурий жавобгарликка тортилган.

Ҳукукни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари томонидан ўтказилган тадбирларда аниқланишича, кейинги пайтларда фуқаролар томонидан рангли металлар ва уларнинг парчаларини қинғир йўллар билан четга олиб чиқиб сотишга уриниш ҳолатлари жуда кўп учрамокда.

Шу даврда Республика Божхона қўмитаси ходимлари томонидан эса, бир минг етти юз олтмиш беш тоннадан ортиқ рангли металлар ноқонуний равишда чегарадан олиб чиқиб кетилаётганда ушланган. Ўнта ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб, 917 ҳолат юзасидан қонунбузарлар маъмурий жавобгарликка тортилган.

Биргина Андижон вилоятининг ўзида 377 тонна рангли металл четга олиб чиқиб кетилаётганда ушланган. Фарғона, Сирдарё вилоятларида аҳвол ташвишли. Тошкент вилоятида эса бу миқдор 619,5 тоннани ташкил этади.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари томонидан ўтказилган тадбирларда аниқланишича, кейинги пайтларда фуқаролар томонидан рангли металлар ва уларнинг парчаларини қинғир йўллар билан четга олиб чиқиб сотишга уриниш ҳолатлари жуда кўп учрамокда.

Навоий вилояти божхона бошқармасининг 7- сонли «Утамурод» ҳаракатдаги божхона маскани ходимлари «Конимех-Ғиждувон» йўналиши бўйлаб келаётган Ж.Жалилов бошқарувидаги 21 Д 80-61 давлат рақамли шахсий автомашина тўхтатилиб, текширилганда 35 килограмм алюмин, 260 килограмм зангламас металл парчалари айланма йўллар орқали Қоғозистонга олиб чиқиб кетилаётгани аниқланди.

(Давоми 2-бетда)

Бугунги ҳаракат-эртанги муваффақият

2005 йил 20 ноябр куни Самарқанд шаҳрида ЎзМТДП вилоят кенгаши йиғилишида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда вилоят кенгаши депутатлари, туман ва шаҳар кенгашлари раислари, партия фаоллари иштирок этишди. Йиғилишда Президент И.Каримовнинг Халқ депутатлари Тошкент вилояти кенгашининг сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси олдида турган вазифалар тўғрисида партия Марказий кенгаши раиси Х.Дўстмуҳамедов маъруза қилди. Партиянинг жамиятда ўз ўрни ва нуфузига эга бўлиши учун маҳаллий партия кенгашлари ва депутатлари фаолиятини ривожлантириш, кенг халқ оммаси орасида тарғибот – ташвиқот борасидаги ишларини жадаллаштириш зарурлиги, бошланғич партия ташкилотлари ва туман кенгашлари фаолиятларини кучайтириш кераклиги қайд этилди. Партиянинг Самарқанд вилояти кенгаши олиб бораётган ишлар етарли эмаслиги, партия нашри «Миллий тикланиш» газетасига обуна оқсаётганлиги, туманларда партия фаолияти тўғри йўлга қўйилмаганлиги ва ўтган сайлов натижаларидан тўғри хулоса чиқарилмаганлиги ҳақида танқидий мулоҳазалар билдирилди.

ЎзМТДП вилоят ва туман кенгашлари, партия фаоллари ва хайрихоҳлари, муштарийларимиз диққатига!

«Миллий тикланиш» газетасига 2006 йил учун обуна уюштиришда қатнашиб, туман кенгашлари ва фаоллари, хайрихоҳлари, муштарийлари йиллик обуна миқдорини 50 донадан, вилоят кенгашлари эса 200 донадан оширса, ташкил қилган жами обунаси учун ҳар дона газетага 750 сўмдан мукофот пули берилади.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши «Миллий тикланиш» газетасига жойларда обуна уюштириш, унинг мазмундорлиги ва мунdarижасини бойитишга катта ҳисса қўшган партиянинг вилоят кенгашларини йил якунида алоҳида қимматли совғалар билан тақдирлайди.

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ИНДЕКСИ: 158

• Газетамиз сафарда

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН: БАРАКА ҚАЙТГАНИ РОСТ БЎЛСИН!

Қорақалпоғистонга кириб бораяпману Тахтакўпир туманидаги Тахтакўпир ширкат хўжалиги раиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Агитай оға Адиловнинг айтганлари ёдимга тушди: «Кимки куч-ғайратини халқи учун сарфласа, ҳалол меҳнат қилса, албатта, барака, қадр топади.» Салкам ўттиз йилдан буён шу хўжаликка раҳбарлик қилаётган оғанинг шиори ҳам шу: «Халқим учун ишлайман!»

Мустақиллик йилларида хўжалик бир миллиард юз миллион сўмдан ортиқроқ соф фойда кўрди. Фойданинг 600 миллион сўми ширкат

аъзоларига девидент, мукофот тариқасида тарқатилди. Қолгани эса қурилиш ва ижтимоий ривожлантириш ишларига сарфланди. Бугун хўжаликда бўлган киши савдо дўконлари, банк шахобчаси, бозор ва кенг-равон йўлларни кўриб қувонади.

Кейинги йилларда оғир

синовларни, қурғоқчилик машаққатларини бошидан кечириб, заминни обод этиш йўлида сабот ва матонат намунасини намоён этиб келаётган қорақалпоқ элининг бу йилги муваффақияти бутун халқимизни хушнуд этди. Қорақалпоқ туманларида бўлган кишигина ўта мураккаб табиий иқлим ва тупроқ шароитида яшайдиган инсонлар ҳаётини тасаввур этиши мумкин. Ўтган хўжалик йилини барча соҳаларда ёруғ юз билан якунлаган, ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиб, қишлоқ хўжалигида ҳал қилувчи кучга айланиб бораётган фермерлик ҳаракатига кенг йўл очилгани боис, қорақалпоғистонлик пахтакорлар сентябр ойидаёқ мамлакатимизда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини уддаладилар. Режадаги 185 минг тонна хом ашёнинг ҳаммаси биринчи навларга сотилди. Режага қўшимча яна ўн минглаб тонна ҳосил йиғиштириб олинганини алоҳида қайд этиш ўринли.

Қачонки пахта хом ашёси мўл бўлса, уни қайта ишловчи корхоналарнинг ҳам мўътадил иш юритиши учун замин яратилади. Бугун Беруний «Ёғгар» ҳиссадорлик жамиятида ҳам ишлар авжида. Корхонада ўтган тўққиз ойда 23 минг 609 тонна чигит қайта ишланди. 3 минг 79 тонна оқартирилган ёғ ишлаб чиқарилди. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1894 тонна кўп демакдир. Маҳсулотларнинг харидоргирлигини ошириш учун қадоқлаш имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш лозим. Бу йилнинг тўққиз ойида ўтган йилгига нисбатан 171 тонна пахта ёғи кўпроқ қадоқланди.

- Меҳнат унумдорлигини ошириш, камроқ харажат қилиб, кўпроқ даромад олиш йўлидан боряпмиз, - дейди ҳиссадорлик жамияти раиси Давлат ака Каримов. -Ҳар бир кишининг меҳнат унумдорлиги 5 миллион 36 минг сўм режалаштирилган эди, ҳақиқатда эса бу кўрсаткич 6 миллион 89 минг сўмни ташкил этаётир. Рентабеллик даражаси эса 20 фоиз ўрнига 26,7 фоизга чиқди. Ишловчиларнинг ўртача ойлик маоши 87 минг сўмдан ошди. Йил охиригача бу кўрсаткич 113-115 минг сўмга кўтарилиши кутилаётир.

Ҳиссадорлик жамияти раисининг айтишича, 2006 йил учун «Миллий тикланиш» газетасига йигирма дона обуна илғор ишчи-хизматчилар номига жамият ҳисобидан расмийлаштирилади.

Тўққиз ойда 808 тонна пахта ёғи экспорт қилинди. Корхона 1587 та ширкат ва фермер хўжаликлари билан шартнома тузган. Ҳозирги кунда туманларда корхонада ишлаб чиқарилган кунжара ва шелуха тарқатиш шахобчалари ташкил этилди. Бу эса, айниқса, фермер хўжаликлари учун жуда ҳам қулай имконият яратди.

«Чимбоймой» акциядорлик жамиятида ҳам бу йилги ишларнинг авжи баланд. Аввалги йиллари туманларда пахта етиштириш режалари бажарилмаслиги, етиштирилган хом ашёнинг салмоқли қисми паст навларга топширилгани, албатта, чигитни қайта ишловчиларни ҳам муаммоларга дучор этарди. Сифатли хом ашёдангина кутилганидек маҳсулот чиқади-да!

- Президентимизнинг Қорақалпоғистонга ташрифидан бошимиз осмонга етди, - дейди «Чимбоймой» акциядорлик жамияти раиси Асқар Содиқов. – Айниқса, Юртбошимиз ўзини нафақат ўзбек, балки қорақалпоқ халқининг ҳам фарзандиман, деб айтганида қувонганимизни айтмайсизми!

Дарҳақиқат, кейинги йилларда пахтачиликда фермерларнинг ўрни тобора кенгайиб бораётир. Албатта, юртимиз пахтакорларининг ютуғида уларнинг улуши катта. Энди уларга етарли шарт-шароит ҳам яратиш лозим-ку! Шу мақсадда 5 та туман ҳудудида фермер хўжаликларига кунжара, шелуха етказиб берувчи 11та шахобча ташкил этилди.

Корхона иқтисодчиларидан олинган маълумотларга кўз югуртирамиз. Жорий йилнинг ўн ойида режа бўйича 14,1 минг тонна пахта чигити қайта ишланиши белгиланган эди. Акциядорлик жамияти азаматлари 15 минг 24 тонна чигитни қайта ишладилар. Ўз-ўзидан ёғ, кунжара, шелуха ишлаб чиқариш микёслари ҳам

режадагидан ортиб кетди. Бу эса олиниши кутилаётган соф фойда миқдорини ҳам кескин оширади. Биргина оқланган ёғ олиш миқдорини олиб кўрайлик: режадаги 1609 тонна ўрнига 1901 тонна сифатли ёғ ишлаб чиқарилди.

Ислоҳотлар инсон учун, ёш авлод учун. Ҳаётимизнинг барча соҳалари каби таълим ва тарбия тизимида ҳам улкан янгиланишлар амалга оширилаётир.

- Президентимизнинг «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий Дастури тўғрисида»ги фармони фаолиятимизнинг муҳим дастуриламали бўлиб хизмат қилаётир, - дейди Қорақалпоғистон халқ таълими вазири Бегдулло Султонов.

Фармон ижроси доирасида йигирма бешта мактаб тубдан қайта қурилди. Қурилган ва реконструкция қилинган мактаблардаги шарт-шароитни кўриб болаликка қайтгинг келиб кетади.

Хўжайлидаги 1-Меҳрибонлик уйидамиз. Хабарингиз бор, Президентимиз Ислом Каримов Қорақалпоғистонга ташрифи чоғида шу меҳрибонлик уйида бўлиб, тарбияланувчиларга «Самкочавто» заводида ишлаб чиқарилган автобус совға қилган эди.

Ҳозирги кунда бу ерда 150 дан ортиқ ўғил-қиз таълим-тарбия олаётир. Меҳрибонлик уйида болаларнинг таълим олиши, ҳордиқ чиқариши, спорт

билан шуғулланишлари учун жуда қулай шарт-шароитлар яратилган. Кутубхона, ошхона, маънавият ва маърифат, рақс, кийим тикиш, мусиқа хоналарига кириб дил яйрайди. Спорт зали, теннис корти ва стадионга дангал айтсак, гап йўқ! Сузиш ҳавзасига ҳавасимиз келди.

- Президентимиз меҳрибонлик уйларида адолат ҳукмрон бўлиши керак, деганларида минг бора ҳақ эдилар, - дейди Хўжайли тумани прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси Одилбек Рўзметов. – Меҳрибонлик уйидагилар ҳам ўзимизнинг фарзандларимиз, улар ҳам бошқалардек еб-ичиб, бошқалардай кийиниб, таълим-тарбия олиб, болалик қувончларини тотиб юришлари керак.

Хуллас, бу йил Қорақалпоғистонга хайр-барака қайтганининг гувоҳи бўлдик.

БОЛАЛАР СПОРТДА ТОБЛАНАДИ

Юртимизда болалар спортини ривожлантириш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Мамлакат шон-шуҳратини дунёга энг тез таратувчи ҳам спорт. Дунёнинг қайсидир бурчагида вакилларимиз ғолиб келиб, Ўзбекистон байроғи кўтарилганда кўнглимиз тоғдек кўтарилади.

Хоразмда ҳам кейинги йилларда болалар спортини ривожлантиришга катта эътибор қаратилаётир. Питнак шаҳри ўзининг кўркам, обод ва мўъжазлиги билан ажралиб туради. Шаҳарда қирқ икки мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Шаҳарда болалар спорти кун сайин ривож топаётир. Бу ердаги болалар ва ўсмирлар спорт мактабида 450 нафар болалар спортнинг турли соҳалари билан шуғулланишади. Мактаб болалар спорт комплексига айлантирилиб, замонавий таъмирланмоқда. Енгил атлетика, баскетбол, бокс, футбол майдончалари болалар хизматида.

- Болалар иродаси спортда тобланади, - дейди Питнак шаҳар ҳокими Оллоберган Матёқубов. – Болалар спорт комплекси базасида замонавий сузиш бассейни бунёд этилаётир. Ишга тушса минтақада ягона спорт иншооти бўлади. Бизнинг фарзандларимиз ҳам ҳеч кимдан кам эмас, кам бўлмайди!

Шаҳарда Польша билан ҳамкорликда қўшма корхона тузилаётир. Енгил саноат йўналишидаги қўшма корхонани ишга тушириш учун тўқув дастгоҳлари олиб келинди. Корхона ташкил этиш уч босқичда амалга оширилади. Наврўз байрами арафасида корхонанинг биринчи босқичи ишга тушади. Мато ишлаб чиқарилади. Иккинчи босқичда матоларга бўёқ берилса, учинчи босқичда мато учун ип йигирув цехи қурилади.

Шаҳарда қўшимча ишчи ўринлари яратишга ҳам алоҳида эътибор қаратилаётир.

Терим мавсуми олдидан пахта тозалаш шўъба корхонаси ишга тушди. Бу корхонада 162 та ишчи ўрни барпо этилди. 273 та фермер хўжаликлари, муқобил машина трактор парклари билан 8255 тонна пахта хом ашёси қабул қилиш режалаштирилган эди. Ҳақиқатда эса 8874 тонна пахта қабул қилинди. Шундан икки минг тоннаси шу пайтгача қайта ишланди. Янги корхонада ишчилар учун барча шароитлар муҳайё. Улар икки маҳал иссиқ овқат билан корхона ҳисобидан таъминланаётир.

Питнакдаги ободончилик ва қурилиш ишларини кўриб кўзимиз қувонди.

ОТА ДУОСИ

Бу ёруғ оламда ота-онанинг дуоларини олишга муяссар бўлганларгина бахтиёр инсонлардир. Ноқобил фарзандлар туфайли неча-неча ота-оналар ғурбатда кун кечираётир. Уларнинг аҳволига ачинасан киши. Аммо ҳаётнинг бир ҳақиқати бор: кимки ота-онасининг хизматини қилиб, ўз бурчини адо эта олса, ўз фарзандлари ҳам унинг хизматини бажонидил адо этади.

Хоразмда бўлганимизда Хонқалик тадбиркор Мухтор Қиличев ҳақида кўп илиқ сўзларни эшитдик. У билан мулоқот қилиш учун Хонқага бордик. «Хонқа-Сарбон» масъулияти чекланган жамияти раиси Мухтор Қиличев билан эски қадрдонлардек самимий суҳбатга киришиб кетдик.

У раҳбарлик қилаётган жамиятда элликдан ортиқ маҳаллий аҳоли ишлайди. Нон ва нон маҳсулотлари, макарон, қандолатчилик маҳсулотлари тайёрланиб, истеъмолчиларга етказиб берилади.

У бизни фойдаланилмай ётган консерва цехи ҳудудида амалга ошираётган ишлари билан таништирди. Қурувчиларнинг авжи баланд. Бу ерда кўп турдаги колбаса маҳсулотларини ишлаб чиқарадиган цех қурилаётир. Россиялик ҳамкорлар билан кичик консерва линияси олиб келиш хусусида музокаралар олиб борилаётир. Консерва цехи бир маромда ишлаши учун сифатли хом ашё лозим. Шу мақсадда консерва цехи учун хом ашё етиштириш мақсадида ер майдонлари олиш ҳаракати кетаётир. Ўз кучлари билан хом ашё етиштирилса айни муддао бўлади.

Қандолат цехи қайтадан жиҳозланаётир. Бу эса қўшимча яна 45 ишчи ўрни яратишга имкон беради.

- Бизни шу кунга етказиб, ўқитиб тарбиялаган падари бузрукворимга раҳмат, - дейди Мухтор Қиличев. – Мақола ёзмоқчи бўлсангиз, отам ҳақида ёзсангиз.

Унинг таклифи бизга ҳам маъқул келди.

- Отам сизни кўриб, жуда қувониб кетади, - дейди у. – «Тушликка ёлғиз келма, биронта ўртоғинг ёки меҳмон билан келгин», деб тайинлайди доимо. «Ким билан юрганингни, дўстинг ким эканини кўрайин», дейди.

Раҳмонберди ота ҳузуридамиз. Ота жуда меҳмоннавоз инсон экан. Бир пиёла

чой устида узоқ гурунглашдик. Ота саксон бешда бўлса ҳам анча ёш кўринади. Самимий инсонлиги қарашларидан аён.

- Ҳар куни «Ахборот»ни кўриб бораман, - дейди Раҳмонберди ота. – Мамлакатда, дунёда қандай воқеалар бўлаётгани қизиқ-да. Айниқса, об-ҳаво маълумотидан узлуксиз хабар топиб тураман. Фермерликка эътибор кучайгани айни муддао. Шу боис фарзандларим ва набираларим фермерчилик йўлидан боришаётир. «Сарбон», «Наврўзбек-Нодирабегим» фермер хўжаликлари белгиланган режаларини ортиғи билан бажаришди. Даромадлари ҳам шунга яраша мўл бўлди.

Отанинг хонадонида турли-туман мевали дарахтлар парвариш қилинар экан. Айниқса, чорва молларини айтмайсизми! Раҳмонберди отанинг таъкидлашича, сут-қатиқ соғлом юриш ва узоқ умр кўриш гаровидир. Сут-қатиқ ўзингдан чиққанига не етсин?

Мухтор Қиличев тадбиркорларга яратилаётган шарт-шароит ва имтиёзлардан мамнун эканини айтди. Айниқса, тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш учун қабул қилинган бир қанча қарор ва фармонларнинг ижросини ҳуқуқ-тартибот идоралари, хусусан, прокуратура ходимлари доимий назоратга олгани айни муддао. Бу тадбиркорларнинг эркин фаолият юритишида жуда асқотаётир...

Сафардан қайтар эканмиз, юртни, унинг дашту далаларини, кенгликларини кезиш, кўнгли далаларидек кенг юртдошлар билан диллашиб, эл фаровонлигига гувоҳ бўлиб, сафардан хушнуд қайтиш бахтини дил-дилдан ҳис қилдик.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Миллий тикланиш» махсус мухбири

ХАЛҚ ИЧИДА ИШЛАЙМИЗ

(Боши 1-бетда)

Партия ўз қудрати, мавжуд салоҳияти ва имкониятларидан оқилона фойдалансагина муваффақиятларга эришиш мумкин. Бу борада зиммадаги масъулиятни унутмаслик, фурсатни бой бермаслик жуда муҳим, албатта. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, Марказий кенгаш котиби Мунира Қориева Тошкент вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Президент И.А.Каримовнинг сиёсий партиялар олдига қўйган вазифалар ҳақида сўзлади.

- Унутилмас ўша йиғилишда мен ҳам қатнашдим ва минбардан туриб сўзладим,- деди нотиқ.- Жойлардаги мавжуд камчиликларни тузатишда, мактаблар, тиббий муассасалар ишини замонавий даражада йўлга қўйишда партия ўз иштирокининг меъёрларини белгилаб олиши айни муддаодир. Бундай ўта зарур тадбирларга ўз улушимизни қўшиб партиямизнинг омма орасидаги таъсирини янада кучайтиришимиз лозим.

Йиғилиш кун тартибидаги яна бир масала – «Миллий тикланиш» демократик партиясининг дастури ҳақида Марказий кенгаш раиси Хуршид Дўстмуҳамедов ахборот берди.

- Мана, 10 йилдирки, партиямиз иш фаолиятини 1995, 2000 ва 2004 йилда қабул қилинган дастурлар асосида олиб бормоқда. Бироқ замон талаби, воқелик партия дастурини янгилашни тақазо этмоқда. Фақат «Миллий тикланиш» эмас, бошқа барча сиёсий партиялар ҳам ўз дастурларини янгилаш устида иш олиб бормоқдалар. Дастуримизни янги ҳаётий ғоялар билан бойитиш устида ишламоқдамиз. Бироқ у ҳали ниҳоясига етмади. Дастурни кенг муҳокамадан ўтказишга тайёргарлик кўрмоқдамиз.

Дастур ҳақида партиянинг мафкуравий масалалар бўйича котиби, «Миллий тикланиш» газетаси бош муҳаррири Иброҳим Ғафуров ўз фикрини билдирди: «Дастур кенг оммага етиб бориши учун жумлалар аниқ, сўзлар равон, халққа тушунарли, яқин бўлиши ва албатта, фикрлар изчиллиги муҳимдир. Партия яқин йиллар ичида халқ ва жамият ичида олиб борадиган ишлар аниқ-равшан баён этилса, у таъсирчанлик касб этади. Бунинг учун дастурда баландпарвоз сўзлар, ваъдалардан қочиш муҳимдир».

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг янги рамзи хусусида Марказий кенгаш котиби, Олий Мажлис депутати Олимжон Ўсаров тушунтириш берди. Рамзимизда мусаффо осмон, тинчлик рамзи бўлган кабутар ва менталитетимизга хос бўлган бағрикенглик, дунёга чиқиш мақсадларимиз ва байроғимиз ранглари ўз ифодасини топган. Бу борада партия Марказий кенгашининг аъзоси, мусаввир, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ортиқали Қозоқов ҳам ўз мулоҳазасини билдириб ўтди.

«Давлат тили – фахримиз, ғуруримиз» танловларининг натижалари ҳақида партия Марказий кенгаши раисининг ўринбосари Хайриниссо Мирзажонова ҳисоботи тингланди.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашларида босқичма-босқич таълим ўзбек тилида юритилмайдиган мактаб ўқувчилари орасида «Давлат тили – фахримиз, ғуруримиз» мавзусида иншолар танлови ўтказилди. Танловда давлат тилини ўрганиш борасидаги ютуқлар билан бирга қатор қийинчиликлар ҳам кўзга ташланди. Бир қанча муваффақиятли иншолар танлаб олинди ва эътиборли жюри улар орасидан ғолибларни танлаб эълон қилди.

Марказий кенгаш котибияти бу танловни ҳар йили ўтказиб туришни тавсия этди. Партиянинг кенгайтирилган котибият йиғилишида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари Умид Исмоилов, Раъно Зарипова, партия Марказий кенгаши аъзолари Абдусалом Умаров, Лола Саидова, Заҳро Аҳмедова, партиянинг вилоят кенгаши депутати Ҳанифа Зокирова, Пискент тумани кенгаши раиси Абдунаби Сиддиқовлар сўзга чиқиб, кўрилган масалалар юзасидан қимматли таклифлар билдирдилар.

Йиғилишда кўтарилган барча масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Насиба ОЧИЛОВА,
ЎзМТДП Марказий кенгаш мутахассиси.

Сизни ким деб атайлик?

(Боши 1-бетда)

Томди тумани прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бўлими ходимларининг ҳушёрлиги қўл келди. Улар фуқаро Ж.Серикбоевни ўзининг УАЗ- 469 русумли 21Е 97-04 давлат рақамли автомашинасида бир тонна, умумий баҳоси 1 миллион 164,5 минг сўмлик рангли металл парчаларини Қозоғистонга ўғринча йўллар билан олиб чиқиб кетаётганида ушладилар. Навоийлик Ф. Ҳамроев ва Б. Жалгасбоевлар Навоий кон-металлургия комбинатига қарашли 5-сон кон бошқармасидан қиймати 2 миллион 802 минг сўмлик зангламас металл парчаларини ўғирлаб кетаётганда қўлга тушишади.

Халқда «ўғри бўл, инсоф билан бўл», деган гап юради. Берунийлик К.Кенжаев ва А.Еханов деган кимсалар Элликқалъа туманининг «Чуқурқоқ» қишлоғидан ўтган «Тошкент – Учқудуқ - Халқобод - Нукус» алоқа магистралидаги демонтаж қилинган 2 минг 100 метр, қиймати 1 миллион 970,5 минг сўмлик телефон кабелларини қирқиб, ўғирлаб кетишган. Улар бу қилмишлари қанча муаммолар келтириб чиқаришини хаёлларига ҳам келтиришмаган.

Олотнинг «Асажон» қишлоғида яшовчи Н.Эгамбердиева ҳам нафс деса ҳеч қандай қабиҳликдан қайтмайдиганлар сирасидан. У 510 килограмм, қиймати 1 миллион 361,7 минг сўмлик алюминий электр симларини Сирдарё вилоятининг Қозоғистон билан чегарадош ҳудудларига олиб бориб сотиш ниятида автобусга юклаётган пайтда қўлга тушди.

Албатта, юқорида номлари тилга олинган, виждони-ю, иймонини йўқотган кимсаларнинг барчаси муносиб жазоларини олишди. Аммо уларнинг нопок қилмишлари давлат манфаатларига жуда катта зарар етказди.

Яна бир тоифа кимсалар борки, улар ўзларининг манфаатлари учун ҳар қандай пасткашликдан қайтишмайди. Ундайлар учун одамлар соғлиғи бир пул, фақат ўзлари наф кўрса бўлди.

Тиббиёт соҳаси мутахассисларининг таъкидлашича, «қўлбола» ароқ таркибида кишининг хотирасини сусайтирадиган, кўриш қобилиятини пасайтирадиган, жинсий қувватга салбий таъсир кўрсатадиган заҳарли моддалар бор. Бундай зарарли моддалар фақат завод шароитида, юқори технологиялар орқалигина спирт таркибидан ажратиб олиниши мумкин бўлади. Яширин цехларда, уй шароитида тайёрланаётган «қўлбола» ароқларнинг инсон саломатлигига нақадар хавф солишини энди тасаввур қилгандирсиз? Кейинги пайтларда қўшни давлатлардан республикамизга ноқонуний равишда спирт маҳсулотлари келиш ҳолатлари камаймаётир.

Сирдарё туманининг Қозоғистон Республикаси билан чегарадош бўлган «Истиқлол» хўжалиги орқали фуқаро Т.Ирисов ўзининг шахсий автомашинасида 240 литр спирт ва ароқнинг металл қопқоқларини божхона назоратини четлаб олиб кетаётганда қармоққа илинди.

Оқ олтин туманидаги чегара ҳудудидаги айланма йўлларда божхона ходимларининг ўтказган тадбири пайтида О.Усмонқулов бошқарувидаги автомашина тўхтатилди. Автомашинада 380 литр этил спирти борлиги аниқланди. Назорат постларини четлаб келаётган О.Усмонқуловнинг сири очилди.

Шаҳарлараро қатновчи йўловчи ташиш автобуслари ҳайдовчиларининг ҳам масъулиятини ошириш пайти келганга ўхшайди. С.Хайтанов бошқарувидаги 30 I 36-72 давлат рақамли «Мерседес-бенц» русумли, Тошкент-Нукус йўналишида ҳаракатланаётган автобус Тўрткўл туманидаги «Мискин» йўл патруль хизмати постида текширилганда фуқаролар З.Худойқулова, М.Аҳмедова, Н.Матякубов, М.Қуроловларга тегишли бўлган қиймати 2 миллион 500 минг сўмлик, 2 минг 325 литр этил спирти олиб кетилаётгани аниқланди.

«Тошкент-Хазорасп» йўналиши бўйича ҳаракатланаётган «Мерседес-бенц» русумли 30 С 81-00 давлат рақамли автобус Бухоро вилояти ички ишлар бошқармаси ходимлари томонидан тўхтатиб, текширилганида фуқаролар Д.Юсупова, Ф.Абдуллаевалар 300 литр этил спиртини сотиш учун олиб кетаётгани аниқланди.

Шу йилнинг 19 октябрида Тўрткўл туманидаги «Мискин» йўл патруль хизмати масканида А.Абдураззоқов бошқарувидаги «Камаз-5310» русумли давлат рақами 23 С 40-32 бўлган автомашина юкхонасида қурилиш материаллари орасига яшириб 750 литр этил спирти олиб кетилаётган экан. Ҳайдовчининг ёнида минг хаёллар билан, мўмай даромад илинжида кетаётган Д.Ражаппованинг қувончи узоққа чўзилмай, тузоққа илинди.

Хоразм вилояти Хонқа туманининг «Алажа» қишлоғида яшовчи Н.Матякубова, Самарқанд вилояти Оқдарё тумани «Лойиш» шаҳарчасида яшовчи М.Нурмаматовалар ҳам ноқонуний йўллар билан спирт маҳсулотларини сотиш учун олиб келаётганда қўлга тушдилар. Энг ачинарлиси, аксарият спиртфурушлар аёллардир. Агар аёл киши спирт олибсотарлиги орқасидан тирикчилик қилса, бозордаги қинғир ишларни зиммасига олса, бу ўша аёлнинг ва унинг жуфти ёки акаукаси бўлмиш эркакларнинг номуси сустлигидан далолат эмасми!

Биз, ўзбекларда орият ҳар қандай манфаатдан устун бўлиб келган. Бозор иқтисодиёти шароитида бу муқаддас тушунча хор бўлди. Онгли ва беписанд тарзда аёллар гуноҳ ишга қўл ураверса, эркаклар томошабин бўлиб тураверса, айтинг, бундай эркакларнинг отини ким деб атайлик? Пешона тери билан топилган маблағ билан тебратилган рўзғордагина хосият бор. Қинғир йўллар билан топилган пул ҳеч қачон оилага хотиржамлик, барака келтирмайди.

Ароқ ва сигарета сотиб юрган хотин-қизларни кўриб, Шарқнинг ориятли, ҳамиятли, номуси қаттиқ эркаклари қани, деб юборгинг келади. Рўзғор мушкулотлари қачонгача аёл зиммасида бўлади? Виждонингиз қачон уйғонади?

Ота ўз қизини қинғир йўлга бошлаб, юраги «жиз» этмаса, ундай отада иймон бўладими?

Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани Деҳлавий кўчаси 70-уйда яшовчи К.Сатторов қизи Г.Сатторова билан уйида хуфёна цех ташкил қилиб, «қўлбола» ароқ тайёрлаётганида қўлга тушишди. Унинг хонадонидан 225 литр этил спирти, бўш шиша идишлари ва қалбаки акциз маркалари топилди.

Нукус шаҳри Бағдод кўчасида яшовчи К.Мапаров ўз уйида 769 литр этил спиртини харидор М.Уббиевага 2 миллион 400 минг сўмга сотаётганида сири очилиб қолди.

Ёзаверсак, бундай нохуш далиллар газета саҳифаларига сиғмайди. Ҳолбуки, ўғринча ишлар, қинғир йўл-йўриқлар ҳеч қачон жазосиз қолмайди.

Эрмат МЕЛАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош Прокуратураси фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бошқармаси катта прокурори, адлия маслаҳатчиси.
Икром ПОЛВОНОВ,
бошқарма прокурори, 1-даражали юрист.

Истироҳат боғидаги ИЗТИРОБЛАР

Самарқанд шаҳридаги истироҳат боғларининг миллий, шарқона ва замонавий бўлиши лозимлиги ҳақида Президентимиз маслаҳат ва таклифларини билдирган эди. Ушбу йўл-йўриқларга амал қилган лойиҳачилар, қурувчилар меҳнати билан қадимий шаҳар боғлари бугун ўзгача чирой касб этмоқда. Буни Алишер Навоий номидаги истироҳат боғи, унга қарашли бўлган «Ёшлар» сайилгоҳи ҳамда «Суғдиёна» парклари мисолида ҳам кўришимиз мумкин.

Аввал Навоий боғидан асосан бошқа мақсадларда фойдаланилар эди. Ошхоналар, савдо дўконлари, спиртли ичимликлар билан савдо қилувчи тадбиркорлар бу ерни кўпроқ тасарруф қилишарди. Яхши ёритилмаган хилватларда дайдилар тентирашар, ўриндиқларда ёнбошлаб қолган маст-аластлар ҳам учраб турарди.

Бугун боғ тубдан қайта қурилди. Муҳташам саҳнига Навоийнинг нуроний сиймоси акс этиб турган ҳайкали ўрнатилди. Йўлаклар равон, ўриндиқлар бетакрор, сув жилоланиб оқмоқда. Янгиланган манзарали дарахтларни айтмайсизми! Умумий майдони 14 гектарга кенгайтирилган боғда 4500 туп янги дарахт кўчатлари ўтқазилган. Болажонларнинг ўйнаб-қувнашлари, ёшларнинг сайру наволари, кексаларнинг ҳордиқ чиқаришлари учун барча имкониятлар мавжуд. Катта маданий тадбирлар ўтказиладиган амфитеатрнинг ўзи бир мўъжиза.

Бироқ биз бугун бошқа хусусда ҳам гапирмоқчимиз. Очиқроғи, дам олувчилар ва боғлар фаолияти билан алоқадор корхоналар мутасаддилари умумхалқ боғларига қандай муносабатда бўлаётганлари ҳақида фикр юритмоқчимиз.

Ўзбек тилига Давлат тили мақоми берилганлигининг 16 йиллиги муносабати билан Алишер Навоий ҳайкали атрофидаги саҳнда жамоатчиликнинг байрам анжумани ўтди. Ўша куни боғ гавжум бўлди. Афсус, шундай анжуманда сўнг атрофга қарасак, ҳамма ёқда маънавий сўқирликнинг излари: синдирилган ниҳоллар, юлинган гуллар, дуч келган жойга ёзилган битиклар, дарахтларга қоқилган михлар...

Марказий истироҳат боғи директори Раббим Давлатов аттракцион ўйинларни кўпайтириш, шахмат-шашка ўйновчиларнинг талабларини қондириш, нуронийлар учун чойхона қуриш, эски дарахтларни алмаштириш, маъмурият учун бино танлаш сингари бир қатор юмушларни бажариш лозимлигини айтди. Директор собиқ қурувчи. У кишининг раҳбарлигида вилоятда қатор бинолар тикланган, ободончилик ишлари қилинган. Шу сабаб,

Боғ ўртасида ошхона, тўрт томонида ресторан. Учта дарвоза мавжуд, қай биридан кирманг, тўйхонага дуч келасиз. Бирининг номи «Шахрам», яна бириники «Шарлота». «Аср», «Жавоҳир» деганларини-ку, қўяверинг.

Марказий истироҳат боғи ва тасарруфларидаги «Ёшлар» боғининг янада обод бўлишига ишонамиз.

Очиғи, «Ёшлар» боғининг аҳволи анча ночор. Тўғри, ушбу йилда паркда анча ўзгаришлар бўлди, аттракцион ўйинлар 5-6 тадан 15-16 тага етказилди. Янги маиший бинолар қурилди. Лекин бу ердаги ошхона-ю, ресторанлар боғда дам олувчиларга, ҳатто шу атрофда яшовчи минглаб хонадонларга ҳам тинчлик бермайди. Куну тун тўйлар, зиёфатлар давом этмоқда. Боғ ўртасида ошхона, тўрт томонида ресторан. Учта дарвоза мавжуд, қай биридан кирманг, тўйхонага дуч келасиз. Бирининг номи «Шахрам», яна бириники «Шарлота». «Аср», «Жавоҳир» деганларини-ку, қўяверинг. Яқинда бино ичида фаолият юритиб келаётган «Лимпопо» ҳам дарахтларга қирон келтириб, ташқарига кўчиб чиқди. Бу ердаги тўйларнинг мусиқаси қўшни маҳаллаларнинг ҳам тинчини бузмоқда. Шуниси ачинарлики, истироҳат боғи ҳудудида ресторан очишиб, темир панжаралар билан ўралиб олаётган «тадбиркорлар»нинг қўлларида барча ҳужжатлари бор. Парк ҳудудини эгаллаб олиб, дам олувчиларни яқин йўлатишмайди. «Суғдиёна» боғида ҳам ана шундай ҳолат ҳукмрон. Ҳудудни бўлиб олиш турли йўллар билан давом этмоқда.

Марказий истироҳат боғи раҳбари шикоятни, нолишни хуш кўрмас экан. «Ортиқча андиша – ўзингга душман» деган нақлда жон бор. Бола йиғламаса, она кўкрак тутмайди-ку, ахир. Хуллас, оддий хизматчилар, паттачилар, фаррошлар, боғ атрофларида истиқомат қиладиганлар билан суҳбатларимиз асносида кўп нарсалар ойдинлашди. Боғларимиз билан боғлиқ муаммолар анча жиддий эканлиги аён бўлди.

Истироҳат боғлари хўжалик ҳисобида, яъни ўзларининг даромадлари билан яшайди. Марказий истироҳат боғининг ойлик хизмат тушуми мавсум маҳалида ўртача 2 миллион сўмни ташкил этмоқда, тушумнинг 45-50 фоизи электр энергияси учун тўланмоқда. 47 киши меҳнат қилаётган жамоа ўзига тегишли бўлмаган бинода ижара ҳақи тўлаб турибди. Фаррошлар учун кийим алмаштириш, ювиниш анжомларини сақлаш имкониятлари йўқ. Истироҳат боғларига мумкин қадар ёрдам бериши лозим бўлган корхоналар раҳбарлари бу ҳолни кўриб, кўрмасликка олишмоқда. Шундай ҳолатлар кузатилмоқдаки, айрим идоралар ходимлари ўзбошимчалик билан истироҳат боғи ишларига халал беришмоқда. Масалан, шаҳар электр тармоқлари корхонаси ходимларининг сув иншоотларини электр тармоқдан узиб қўйишлари оқибатида 3 та насос ишдан чиқиб, истироҳат боғи 1 миллион сўм зиён кўрди. Бу мисоллардан биттаси, холос.

Яхши яшаш учун ақл ҳам керак. Боғларимиз қаровсиз ётса, ким деган одам бўламиз, ахир?..

Ўктам ҚУРБОНОВ,
«Миллий тикланиш» газетасининг Самарқанд вилоят мухбири

ИНСОН ҚАДРИ

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Хоразм вилоят кенгашида

Яқинда Хоразм вилоят статистика бошқармаси, вилоят иқтисодиёт бош бошқармаси ходимлари билан биргаликда ЎзМТДП Хоразм вилоят кенгашининг «Зиёлиларга эҳтиром» деб номланган меҳнат фахрийларини эъзозлашга бағишланган тадбири бўлиб ўтди. Тадбирда «Миллий тикланиш» партиясининг Урганч шаҳри ва туман кенгашлари раислари, мутахассислари, журналистлар иштирок этди.

Йиғилганлар Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, «Хоразм ҳақиқати» ва «Хорезмская правда» газеталари бош муҳаррирининг ўринбосари Иля Нодировнинг 70 ёшга тўлиши билан табрикладилар. Иля Нодиров газетачилик ишларига қизиқиб, инсон тақдири, унинг қувонч ва изтиробларини, умид ва изланишлари ҳақида ёзди. Цивилизация бешикларидан бири бўлган Хоразмдан етишиб чиққан адабиёт, санъат, маданият юлдузларини мароқ билан тарғиб-ташвиқ қилди. Унинг хонқалик машҳур кулол Раимберган Матчонов, моҳир раққоса Гавҳар Матякубова, бастакор Улуғбек Мусаевлар тўғрисида ёзган очерк ва лавҳалари марказий газеталарда босилди.

Иля Нодиров Эгам Раҳим, Эркин Самандар, Ошиқ Эркин, Сотим Аваз каби Хоразм шоирлари шеърларини русчага ўгириб, нашрга тайёрлади.

Заҳматкаш журналистни ЎзМТДП Хоразм вилоят кенгашининг раиси Баҳодир Бобожонов, вилоят иқтисодиёт бош бошқармаси бошлиғи Арслон Матназаров табрикладилар.

Тадбир охирида вилоят статистика бошқармаси ходимларидан ўн кишига «Миллий тикланиш» партияси аъзолигига қабул қилинганлиги тўғрисида гувоҳномалар топширилди. Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Хоразм вилоят ташкилотида бугунги кунда 98та бошланғич партия ташкилотига бирлашган 2,5 мингдан ортиқ аъзо бўлиб, улар корхона ва ташкилотларда партия дастурида белгиланган миллатнинг маънавий бирлиги, «Ватан-ягона оила», «Кучли демократик давлат қуриш», миллий қадриятлар ва бошқа мавзуларга оид тадбирлар ўтказишда фаол қатнашмоқдалар.

Зайнаб БОБОЖОНОВА,
ЎзМТДП Хоразм вилоят кенгаши мутахассиси

Фермерларга яна бир ҚУЛАЙЛИК

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотлар самараси фермерларга кенг имкониятлар, шарт-шароитлар яратилаётгани билан боғлиқ. Кейинги йилларда фермерларни ёнилғи мойлаш маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш мақсадида жойларда фермерларга ёқилғи қуйиш шахобчалари ташкил этилди. Экиш мавсуми пайтида уруғлик чигит фермерларнинг бевосита даласига олиб бориб тарқатилди.

Аввалларида ёғ-мой саноати корхоналаридан ёғ ва ем маҳсулотларини олиш учун ширкат ва фермер хўжаликлари анча оворагарчиликларни бошдан кечирарди. Ортиқча харажатларни айтмайсизми?

Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан республикамиз туманларида ёғ-мой саноати корхоналари маҳсулотларини тарқатувчи шахобчалар тузила бошланди. «Андижон ёғмой» очиқ акциядорлик жамияти томонидан Андижон ва Қўрғонтепа туманида учтадан, Избоскан, Бўз, Улуғнор, Пахтаобод туманларида иккитадан шахобча ташкил этилди. Шахобчалар 1645 та ширкат ва фермер хўжаликларига хизмат кўрсатади.

Шахобчаларга маҳаллий ҳокимиятлар тавсияси билан мудирлар танлаб олинди. Шахобча сотувчиси ва ҳисобчилари вазифаларига жамиятда фаолият юритаётган ходимлар жалб қилинди. Жами бўлиб шахобчаларда 58 та ишчи ўрни яратилди.

Шахобчаларга қисқа фурсатда 200 тоннадан ортиқ пахта истеъмол ёғи, 1250 тоннадан ортиқ кунжара, 1000 тоннадан ортиқ шелуха тарқатиш учун етказиб берилди. Яратилган бу қулайлик барча фермерларга маъқул келди.

Ўринбой КЕНЖАЕВ

ЙИГИТ ОМОН БЎЛСА...

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги маданий-маърифий ишлар бўлими билан ҳамкорликда Марказий офицерлар саройида «Ватан – оналар қалбидан бошланади» мавзуида адабий-бадиий тадбир бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси ўринбосари Х.Мирзажонова, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзМТДП котиби Р.Зарипова, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси Ахборот-матбуот маркази директори, ЎзМТДП Тошкент вилояти Кенгаши депутати Х,Зокирова, Марказий офицерлар саройи кутубхонаси мудираси Н.Жалилова, Алоқа ҳарбий қисм кутубхонаси мудираси М.Жуманова, шунингдек, ҳарбий қисмлардан офицерлар, курсантлар ва ҳарбий хизматчилар иштирок этдилар. Тадбирда сўзга чиққанлар асосан Марказий офицерлар саройи бошлиғи, подполковник Б.Тўйчиев, Ватан, ватанпарварлик, бурч, бурчга садоқат каби муқаддас тушунчаларга ҳарбийларнинг эътиборини жалб қилдилар.

- Партиямизнинг бош мақсади халқимизнинг миллий манфаатларини ҳимоя қилиш ва бу йўлда омма орасига, аҳоли қатламларига чуқур кириб бориш, халқнинг дарди билан яшашдир. Шундай экан, биз, сиз – ҳарбийларга ҳам, албатта, таянамиз,- деди ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси ўринбосари Хайринисо Мирзажонова.- Сиз Ватанимизнинг ҳимоячиларисиз, биз ишонган мард ва жасур ўғлонлар – йигитларимиз омон бўлсин, деймиз доимо.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ортиқали Қозоқов ҳарбийларни яқинлашиб келаётган Конституция куни байрами билан табриклаб, ўзининг нодир санъат асарларидан намуналар улашди.

Тадбирда ҳарбий хизматчилар ва офицерларга «Миллий тикланиш» партиясининг фахрий ёрлиқлари ва қимматбаҳо совғалари, Марказий офицерлар саройи кутубхонасига ижтимоий-сиёсий ва бадиий китоблар топширилди. Тадбир иштирокчиларини Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги «Қуролли кучлар» ансамбли ўзининг жўшқин ва мафтункор куй-қўшиқлари, рақслари билан хушнуд этдилар.

Баҳодир СУЮНОВ,
ЎзМТДП Марказий кенгаш девони бош мутахассиси

• *Ички илик оқибатида*

ОИЛАНИНГ ТИНЧИ БУЗИЛДИ

Ҳамма ҳам яхши ният билан оила қуради. Шунинг учун бўлса керак, оилани муқаддас қўрғон, дейдилар. Хонадондаги тинчлик-тотувлик, аҳиллик йўқола борса бу қўрғон ҳам астасекин нурай бошлайди. Зилола ҳам яхши ният билан турмуш қурганди, аммо...

Эрининг сурункасига спиртли ичимликлар ичиши, бунинг устига кейинги пайтда ҳеч қаерда ишламай уйда ўтириб қолиши рўзғорнинг бор юкини унинг елкасига ташлаб қўйди. Буниси ҳам майли, Мухторнинг кейинги қилиғи ҳаммасидан ошиб тушди. Мухтор яна ичиб келиб, жанжал кўтарди. Унинг бўлар-бўлмасга баҳона топиб, уйда жанжал чиқаришидан қўшнилар ҳам «юрак олдириб» қўйишгани рост. Бу галги жанжал, шовқин-суронни эшитиб қўшнилар яна безовта бўлишди. Зилоланинг додлаб, одамларни ёрдамга чақирганини эшитиб қўшниси Ғулом ака ҳовлиқиб ҳовлига кирди. Мухтор жаҳл устида Зилолани уриб-тепаётганди. Унинг қўлида қонга бўялган пичоқни кўрган Ғулом ака хавотирланиб, қўшнисини шаштидан туширишга уринди. Бир оздан сўнг қўшни аёллар ҳам етиб келишди. Мухтор Зилолани пичоқлаб қўйган экан. У яраланиб, қон оқаётган қорнини чангаллаганча нима қилишини билмай уйнинг бурчагида йиғлаб турарди. Аёллардан чаққонроғи Зилоланинг онаси Дилором опага телефон қилишга улгурди. Бошқалар Зилолага ёрдам беришга шошилишди. Кимдир ноқобил бўлиб ўсган Мухторни койиш билан овора. Шу орада қўшнилари Иззатилла ака ҳам келиб қолди. У Мухторни тинчлантиришга уринди, анча насиҳат қилди. Мухтор мастликда қилиб қўйган ишидан пушаймондек бошини хам қилганича сўрига ўтириб қолди, пичоқни ёнига ташлади.

Дилором опа шошилганча, юрак ҳовучлаб машинадан тушар экан, куёвига «яна уруш бошладингми?!» деди тутоқиб. Қўшнилар уни Зилола ётган уйга олиб киришди. Онанинг фиғони фалакка чикди. У аччиқ устида куёвига «нима қилиб қўйдинг-а», деганча йиғлам-сираб бир-иккита гап айтганини билади холос. Мухтор унга бояги қонхўр пичоқ билан ташланиб қолганда капалаги учиб кетди. Одамлар «шайтоннинг суви» дейдиган бу ичкиликнинг оқибати нималарга олиб келмайди дейсиз. Мухтор қайнонасини ёмон сўзлар билан ҳақоратлади. Дилором опа унинг қўлидаги пичоқни олиб қўяман деб ўйлаганди, бармоғини пичоқ кесиб кетиб ўзини четга олди. Бу «томоша»га чидаб қараб туролмаган оқибатли қўшнилар яна орага қўшилишди...

Тез орада Зилолани шифохонага олиб кетишди. Хуллас, ҳаммаси бир лаҳзада содир бўлди, худди тушдагидек. Қўшнилар бир-бир уйларига тарқалишди. ҳовли тинчиб қолди.

Зилоланинг акаси Мурод Абдуҳалилов бўлиб ўтган воқеадан хабар топиб, синглисининг кийимларини олиб кетиш учун унинг уйига келди. Уйнинг дарвозаси қулф эди. Мурод билан укаси Суннатилла анча вақт кўчада туриб қолишди. Шу пайт Зилоланинг қўшниси Иззатилла ака келиб қолди. Калит у кишида экан. Улар ҳовлига киришганида поччалари Мухтор ҳам келиб улгурганди. Мурод поччаси билан гап талашиб, айтишиб қолди, жаҳл устида уни уриб қўйди...

Буни қаранг, ичкиликнинг оқибатида бир

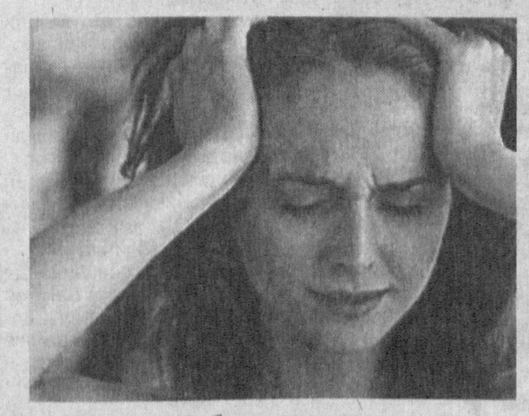

оиланинг тинчи бузилди, «нозик» қариндошлар орасига низо тушди. Зилолани оғир жароҳат олгани учун операция қилишга тўғри келди. Муроджон ҳам ёмон отлиқ бўлиб қолди. Ичиб олиб «томоша» кўрсатган Мухтор эса тўртинчи маротаба судланиб, яна панжара ортига тушди. 1972 йилда туғилган Мухтор Ҳайитов муқаддам уч маротаба судланиб, жазо муддатини ўтагач озодликка чиқиб ҳам ўзига тегишли хулоса чиқариб олмаган экан. Оқибатда у яна йўлдан адашди. Одил суд уни 3 йилу 3 ой муддатга озодликдан маҳрум қилди. Бундан ташқари, турмуш ўртоғи Зилола Шамсиеванинг касалхонада даволангани учун кетган 335 886 сўм харажат ҳам давлат фойдасига ундириладиган бўлди. Муроджон Абдуҳалилов эса 2 йил муддатга ахлоқни тузатиш ишлари жазосини олди. Унинг ойлик иш ҳақидан 20 фоизи давлат фойдасига ундириб борилади.

Тоҳир ЗАЙНУТДИНОВ,
Тошкент вилояти Чиноз туман судининг раиси.
Гулбаҳор ОРТИҚХЎЖАЕВА,
«Миллий тикланиш» мухбири.

Қўқон БУЛБУЛИ

Ўзбекистон халқ артисти Раҳимахон Мазоҳидова билан суҳбат

Миллий санъатда халқ оҳанглари, фольклорнинг ўзига хос ўрни бор. Айниқса, байрамларда, турли хил сайилларда, тўй-томошаларда айтиладиган қўшиқлар, лапарлар ҳаммага ёд бўлиб кетган. Халқ томонидан яратилган бу қўшиқлар миллий санъатнинг дурдонаси сифатида асрлар оша яшайди.

Ҳар даврда халқ оҳангларини маромига етказиб ижро этадиган санъаткорлар бўладики, уларнинг ижроси туфайли қўшиқ ва лапарлар яна ҳам сайқалланади. Ана шундай санъаткорлардан бири Ўзбекистон халқ артисти, «Меҳнат шуҳрати» ордени соҳибаси Раҳимахон ая Мазоҳидова билан қилган суҳбатимиз аёл қадри, санъат шаъни, истиқлол ҳақида бўлди.

- Раҳимахон ая, бундан икки йил аввал Ўзбекистон миллий боғида бўлиб ўтган Наврўз тантаналарида сизни тинчлик, эзгулик уруғини сочувчи мўътабар Она тимсолида кўриб, сиздаги ўзбекона самимият, лутф, тавозеъдан таъсирланган эдим. Сизни ўша Она сиймосига бежиз танлашмаган бўлишса керак-а!

- Очиғи, андак ошириб юбормадингизми? ҳамма оналарга хос одатий хусусиятларни етарлича акс эттира олдимикан? Рост, шундай сиймони яратишни ҳам орзу қилган, ҳам соғингандим... Айниқса, бу йил хасталаниб, бир оз тўшакка ётиб қолганим учунми, бошқача бир кайфият билан тайёрландим бу чиқишга...

- Сиз олиб чиққан бу образда босиб ўтган умр йўлингиз тажрибалари ҳам акс этгандек бўлди...

- Албатта, шундай таассурот қолса ҳам ажаб эмас. Мен 1930 йилда Қўқоннинг Дегрезлик маҳалласида Мусохон тўра табибнинг оиласида туғилганман. Дадам ўз даврининг зиёлиларидан бўлиб, ҳаким-табиблиги билан машҳур бўлган. Армонли жойи, отам мен бир ёшга тўлар-тўлмасимдан вафот этган. Аям Машхурахон пошша оқила, меҳрибон аёл эди. Бизнинг камолимиз учун жонини аямаган.

Қўқондаги 8-мактабда ўқиганман. Илк бор ўқитувчимга бағишлаб «Устозим» деган қўшиқни куйлаганман. Уруш бошланиб қолгани учун мактабни тамомламасдан туриб, Муқимий номидаги шоҳи-атлас тўқиш фабрикасига ишга кирдим. Фабрика қошидаги бадиий ҳаваскорлик тўгарагига қатнашиб, қўшиқ айта бошладим. Бу аямнинг қулоғига етиб бориб, қаршилик қилди. У пайтда одамлар ўртасида ашулачилик қилиш қиз бола учун уят ҳисобланган-да. Буни қарангки, ҳатто қизи ашула айтган ота-оналарни тўй-маъракаларга айтишмаган. Менинг аямни ҳам йиғинларга айтишмасди. Буни ўзларига оғир олардилар. Шунинг учун аям «жон болам, кўй, ашула айтмагин», дер эдилар. Аямга тушинтирардим. Лекин ичимдан келадиган овозни, куйлар селини ҳам қайтара олмасдим. Бир куни аям мени сурма ичишга мажбур қилди. Чунки, сурма ичса овоз бўғилиб қолар экан-да. Мен бўлсам «ундан кўра ўзимни ўзим осиб қўя қолай», десам, аям «майли, мен ташқарига чиқиб тураман», деган. Қаранг, эл назарида номус-уят қанчалар кучли бўлган. Шунга қарамай мен ашула айтавердим. Ҳаваскорлик тўгарагининг ичида биринчи ўринни олганим учун мени Қўқон Давлат театрига ишга таклиф қилишди. Бу ерда не-не машаққатларни кўрмадим дейсиз. Баъзан айтган лапар, ўланларим учун ўша даврнинг «қози»ларига тонгдан оқшомгача оч-наҳор жавоб берганман. Бир гал оналарга бағишланган ашула айтганимда аёллар тўлқинланиб йиғласалар, «Нега аёлларни йиғлатадиган қўшиқ айтасиз?» деб «горком»га чақиришган. Лекин бундай қаршиликларнинг биронтаси санъатга бўлган муҳаббатимга раҳна сололмади.

(Давоми 4-бетда)

• *«МТ»га хат*

Бирга қайғурайлик!

Ҳурматли «МТ» таҳририяти!

Мени бугунги талабаларнинг жамият ва жамиятчилик ичидаги ўрни жуда қизиқтиради. Ахир, талаба жамиятнинг энг фаол, энг маданиятли қатлами бўлиши керак эмасми? Изланиш, жамият ҳаётида янги йўллар топиш, айниқса, талабалар билан боғланган-ку!

Шундай экан, бугунги кун талабасининг жамиятга нафи тегяптими? Ўзининг муомаласи, юриш-туриши, кийиниши, инсонийлиги билан ўқувчи-ёшларга ибрат бўла оляптими? Бугуннинг талабаси болалар уйлари ёхуд қариялар уйларига ёрдам қўлини чўзяптими? Яширишнинг нима ҳожати бор, ахир булар талабалар мададига муҳтож-ку!

Ахир, талаба болалар уйларига бориб ёрдам кўрсатиши мумкин-ку! Ё нотўғрими? Рост, талаба моддий-иқтисодий ёрдам кўрсата олмайди. Аммо у меҳнати, билими, қайноқ қалби, жўшқин муносабати билан ёрдам кўрсатиши, ўзининг юриш-туриши, одоби, муомаласи билан озурда ярим кўнгилларни шод этиши, қалби ўксик болаларни китоблар мамлакатига, билимлар дунёсига етаклаши мумкин-ку!

Болалар уйларидаги болаларни турли касбларга қизиқишларини ошириш, улар маънавиятига таъсир кўрсатиши, бўш вақтларини фойдали ўтказишга кўмак беришга кўп талабалар қодир!

Хўп, нега унда қараб ўтирибмиз?!

Инсонийлик учун биргаликда қайғурайлик!

Элдорбек АКРОМОВ,
ТАТУ талабаси

«Ҳилол» тўгараги ҳақида эшитганимга кўп вақт бўлди... унинг фаолиятини ёритиш бўйича топшириқ олганимга ҳам. Тўгарак машғулотини кузатиш давомида, ҳамма дангасаларга хос «нима деб ёзаман?» деган савол бошимда айланиб турди. Машғулотнинг ўртароғига келиб, тўгарак аъзолари билан орамиз андак «бузила бошлагач», ҳамма худбинлардек «ёзмайман» деган ўйга бордим. Бу ўйим тилимга кўчгач, энди тўгаракдагилар қувиб чиқаради, деб ўйлаб, кетишга ҳам тайёрланиб, ҳурпайиб олдим.

Йўқ, ажабки, тўгарак машғулотидан жуда зўр бўлмаса-да, яхши кайфият билан чиқдим. Кайфиятимнинг зўр эмаслигига тўгаракнинг ҳам, тўгарак аъзоларининг ҳам алоқаси йўқ... Аввалроқ, тўгарак раҳбари Олим Тўлабоев билан хайрлашаётиб, кейинроқ университет биносидан чиқаётганда, кўнглимда недир бир қарздорлик туйғуси уйғондики, бу туйғу кета-кетгунча «энди тўгарак ҳақида ёзишим шарт» деган қатъий қарорга айланди. Бу қарздорлик туйғуси недан эканлиги ҳақида эса кейинроқ...

БИР МАШҒУЛОТДАН СЎНГ...

Ҳали талабалик пайтимизда «ҳилол»чиларнинг ижоди ҳақида эшитиб юрардик. Баъзи курсдошларимиз тўгарак машғулотларига, муҳокамаларига қатнашиб ҳам туришарди. Аъзоларнинг шеърлари билан, тўғриси, узоқроқ таниш эдим. Бир Алишерни-ю, бир Алимуродни яхши танирдим. Билишимча, ЎзМУнинг филология факультети қошида ташкил этилган бу тўгаракка журналистика факультетидан ҳам ижодкорлар қатнашишарди. Ўша кунги машғулотдан кейин билдимки, тўгаракнинг, ҳатто химия факультетидан ҳам аъзолари бор экан. Тўгаракнинг энг яхши анъаналаридан бири ҳар бир машғулотнинг дастлабки қисми бир ижодкорнинг асарлари муҳокамасига бағишланар экан. Бундан ташқари, атоқли шоирлар, ёзувчилар, адабиётшунос олимлар билан мулоқотлар уюштирилиши ҳам одат тусига кириб улгурган...

Тўгарак аъзоларининг бир-бир шеърларини эшитдик: Абдулатиф, Тўлқин, Жамшид, Акмал, Гўзал, Зебо...

...Сочларингиз толаларидай
Ўйлар мени қилади бетоб.
Юрагимнинг лолаларидай
Қўлингизда қип-қизил китоб.

Яқинимиз орамиз узоқ,
Ҳаяжоннинг кўксини тилдим.
Нетай, сизни кўрмасдан олдин
Бу ҳисларга бегона эдим...

...Қўйнингизда қип-қизил китоб,
Менда эса ярадор орзу...
Гўзал қизнинг бўлгани азоб,
Абадият қонуни ҳам шу!

Бу Тўлқиннинг ўша куни ўқиб берган шеъридан. Тўлқингача ҳам бир қанча шеърлар ўқилди. Икки тўгарак аъзосининг шеърлари муҳокама қилинди. Муҳокамадаги шеърлар ҳақида бир қадар самимий, бир қадар жўшқин, бир қадар муболағали фикрлар айтилди. Танқидлар ҳам бўлди озроқ. Лекин аксари мақтов. Ҳатто муҳокамадаги шеърларга юки оғирлик қиладиган таҳсинлар. Дугонам иккимизнинг «даҳолигимиз» тутди. Бир танқид қилдик, бир танқид қилдик... Бутун можаро шундан кейин бошланди. «Ёзмаймн» деган фикр ўша пайт уйғонди. Мен энди шу можаро билан кетсак керак, деб ўйлаб турган-дим, йўқ, ҳарқалай, муросага келдик. Олим ака «Тўгарак аъзолари ҳали ҳаваскор ижодкорлар, уларга бунча талаб оғирлик қилади», деганларидан сўнг «тошбўрон»ни тўхтатдик. Энг ёмони бу гапни танбеҳ оҳангида айтмадилар...

Асли қачон қадрдон факультетга борсам, ўзимнинг ёмонлигимдан, беодоблигимдан, худбинлигимдан, билимсизлигимдан, ҳафсаласизлигимдан ва яна аллақанча нарсалигимдан уялиб кетаман. Негаки, у ердаги барча устозлар бошқача, содда қилиб айтганда жуда Яхши Одамлар. Баъзан уларнинг яхшилигига ҳавасдан кўра ҳасадга мойилроқ туйғуларга берилиб кетсам, алам билан «Лолазор»часига кўнглимдан кечираман: «Одоблики, одоби жигарингни эзади.» Юқорида айтилган қарздорлик туйғуси ҳам шу гапларга боғлиқ.

Машғулотнинг ўртасидаги гапларни ёзмай қўя қоламан.

Машғулот охирида тан олиш керакки, дилимизда пушаймон уйғониб қолди. Балки, Олим ака ўша гапларни танбеҳ оҳангида айтганларида пушаймон уйғонмас ҳам эди. Хайрлашаётиб «Келганларингиз учун раҳмат. Мақола қилмасангиз ҳам майли, фақат бошқа ижодкор ёшларни ҳам кейинги машғулотларга бирга олиб келинглар. Сизларнинг келганларингиз тўгаракни анча жонлантирди», деб миннатдорлик ҳам билдирдилар Олим ака. Аввалги гаплари ҳам бир бўлди-ю, буниси ҳам бир бўлди. Университет биносидан чиқаётгандаги кўнглимда уйғонган қарздорлик туйғусининг айни сабаби ҳам шу. Алам қиладики, бунинг ўрнига койиганлари яхши эди. Ўша пайтда кўнглимда туғилган яна бир ният бор эдики, тезроқ тўгарак ҳақида ёзсаму тезроқ газетада чоп қилинса ва газетани кўтариб «Ҳилол»га келсам деган. Бу ният томон бир қадам қўйдим. Кейинги қадамлар билан кўнглимдаги пушаймонлик туйғуси бироз енгиллашар...

Сўнгги сўз ўрнида, мендан шеър ўқишимни сўраб, анчадан бери унут бўлиб кетаёзган кимгадир шеър ўқиб бериш завқини ҳадя этган «ҳилол»чиларга Миннатдорчилиқимни билдириб ўтмоқни жоиз деб топдим.

P.S: Бу мақолада «Ҳилол»нинг фаолияти ҳақида деярли кўп гап бўлмаганлиги табиий, чунки... сабаблари юқоридаги сўзлардан аён. «Ҳилол» тўгараги аъзоларининг ижоди ҳақида насиб этса, кейинроқ, албатта, яна бир мақола ёзилмоғи тайин.

Зумрад ВАҲОБОВА

ҚЎҚОН БУЛБУЛИ

Ўзбекистон халқ артисти Раҳимахон Мазоҳидова билан суҳбат

(Боши 3-бетда)

- Сиз қўшиқчилик, театр ишлари билан бир пайтда беш нафар фарзанднинг онаси, йигирмадан ортиқ набира-ю, саккиз нафар чевараларнинг бувижонисисиз. Юртимиздаги тадбиру сайиллар сизсиз ўтмайди. Фарзанд тарбиясига қачон вақт топгансиз? Ҳам санъат йўли, ҳам о ила, оналик масъулияти қийин кечмайдими?

- Агар эътибор берсангиз, айниқса, аёл санъаткор олдида кўпинча ё санъат, ёки оила деган масала кўндаланг бўлади. Кўпинча биринчисини танлаганлар иккинчисини қурбон қилишга мажбур бўлишади. Бу ҳам умр йўлдошини тўғри танлаш билан боғлиқдир, балки. Менинг турмуш ўртоғим ҳам санъаткор эди. Бир неча йил театрда директор муовини бўлиб ишлаган. Биз ҳамиша иш билан банд эдик. Болаларим тарбиясига аям кўмаклашганлар. Аям доно, оқила аёл эдилар, мен уларга жуда суянардим. Тўрт нафар қизим: Шаҳзода, Нодира, Фирдавс, Фирзодахон, ўғлим Аббосхоннинг тарбиясини аямга ишонганман. У киши болаларимни мендан ҳам ортиқ яхши кўрарди. Аям аллани жуда яхши айтарди. Бир куни ишдан келсам, аям алла айтяпти. Шу пайтда Нодира қизимни Марғилонга турмушга узатган эдик, ҳадеганда келавермайди. Аям Нодирага бўлган соғинчини аллага қўшиб айтарди:

Кўргим келар Марғилонни, аллаё, алла,
Марғилонда қолган Нодираи давронни, алла-ё, алла...

Эшитиб ўзим ҳам қизимни соғиниб юм-юм йиғлаганман. Худога шукр, фарзандларим ҳаётда ўз йўлларини топиб олишди. Ҳаммаси олий маълумотли. Бугунга келиб аямнинг вазифаси менинг зиммамда. Ҳозир тарбия масаласида қизларим ва келиним билан маслаҳат қиламиз. Сабийларга йўл-йўриқ кўрсатамиз. Набираларимга қараб кўнглим ўсади.

- Тарбияда ҳаётдан олинган бой сабоқлар кўл келади,- тўғримми?

- Ҳа, ҳаётнинг ўзи тарбиячи. У ҳар нарсада бизга ўзининг сабоғини бериб туради. Аввало ҳар бир инсонга яратганнинг ўзи инсоф берсин. Биз уйда боламизга «яхши бўлгин», деб тарбия берсагу, ўзимиз кўчада бировнинг дилини ранжитсак, қандай қилиб фарзандимизнинг тарбиячисимиз, дея оламиз. Бизнинг тўғри яшашимиз, тўғри ҳаракатимизнинг ўзи тарбия. Ахир халқимиз бекорга «Қуш уясида кўрганини қилади» деб айтмаган. Болаларни уриб бўлмайди. Уларга фақат ўрнак бўлиш орқали яхши тарбия бериш мумкин.

Ҳаётда не-не оғирликлар бўлади. Синглим оламдан ўтиб, беш нафар боласи қолди. ҳаммасини катта қилдим, ўқитдим, уйли-жойли қилдим. Улар ҳам ўз онасидек кўришади мени, имконим етган кезларда болалар уйидаги болаларга ҳам қарадим, тўй қилиб бердим, катталарини уйлантирдим. Инсондан қоладиган нарса ҳам фақат яхшилик.

Бир куни жуда ғалати воқеа бўлди. Уйимизга бир киши келди. Менга «тайёр бўлиб туринг, фалон соатда келиб олиб кетаман», деди. Мен тўйга бормаслигимни, йиқилиб тушганим учун яхши юра олмаслигимни айтдим. «Майли, ая, сизни хизматга олиб бормайман, меҳмонга олиб бораман, бу бир хастанинг хоҳиши», деди. Буни эшитиб, саккизта патирни ўраб, тайёргарчилик кўрдим. ўша киши мени олиб кетишга келди. Лекин қаерга, кимнинг уйига олиб бораётганини айтмади. Қарасам, тўғри тўйхонага келдик. Билсам, бу уйнинг аёли оғир касал, омонат кунларида ўғлини уйлантираётган экан. Шу аёл менинг «Ёр-ёр»имга орзуманд бўлибди. Мен учун сўрига кўрпачалар тўшаб, юмшоқ жой қилиб қўйишибди. Соғлигим ёмон бўлишига қарамай, шу аёл учун «Ёр-ёр» айтдим. Аёлнинг миннатдорчилигидан ўзим ҳам анча енгиллагандек бўлдим.

- Қўқон давлат мусиқали драма театрида узоқ йиллар ишлагансиз...

- Кексалик чоғимда театрни ва театр санъаткорларини энтикиб соғинаман. Фарзандларим театрга олиб бориб туради. Шогирдларим, театр жамоаси мени ҳар вақт эъзозлашади. Театр саҳнасида, санъат соҳасида 45 йилдан ортиқ ижодий фаолият кўрсатдим. «Бой ила хизматчи»да Раҳима хола, «Муқимий»да Рисолат чевар, «Қуёшнинг омонати»да Тўти, «Дўст нидоси»да Раъно, «Адашган соҳибжамол»да Чарос каби 30дан ортиқ театр асарларида турли образлар яратдим. «Ўзбекфильм»да суратга олинган «Ўткан кунлар», «Зулматни тарк этиб», «Оталар васияти» фильмларида суратга тушдим. Хурсаной Қодирова, Муборакхон Тошматова сингари 30 дан ортиқ ажойиб шогирдларим бор, улар ҳаётимнинг изи.

- «Омонёр» фольклор дастаси 1981 йили сизнинг етакчилигингизда ташкил этилганди. Дастанинг шу кунги фаолияти сусайгандек, назаримда.

- Рост, «Омонёр» фольклор дастасининг ижодий фаолияти айни кунда сустроқ. Театр, маданият уйи қошидаги дасталар ривожига кийим-кечак, сафар харажатлари, маош ва санъаткорларни рағбатлантириш каби маблағ билан боғлиқ муаммолар тўсиқ бўлмоқда. Ҳамза номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот олийгоҳи, вилоят маданият ва спорт ишлари бошқармаси «уйқу»дан уйғонса яхши бўлар эди. Вилоят маданият ва спорт бошқармаси томонидан туман ва шаҳар маданият уйи қошидаги дасталарнинг истеъдодлари қувватланса, «Омонёр» дастаси ҳам эътиборга олинса, халқ фольклор санъатимиз яна жонланар эди...

- Аяжон, суҳбатингиз учун катта раҳмат!

- Сиз ҳам соғ бўлинг, ҳар бир юртдошимизнинг боши тўйдан, яхши ва қувончли кунлардан чиқмасин. Хонадонларидан файз-барака аримасин!

Суҳбатдош: Мухтор Сулаймонов, Қўқон

Шавкат Музаффаров чизган сурат

114 ёшли бўйдоқ

Украиналик Григорий Нестор бўйдоқлар орасида ўзига хос рекорд ўрнатди. У 114 ёшга кирса ҳамки бўйдоқликка содиқ қолиб келмоқда. Григорий бобо аслида умуман чекмайди. Лекин ҳар замонда қиттак-қиттак отиб туришни канда қилганича йўқ. Ундан «узоқ умр кўришингизнинг сабаби нимада?» деб сўралганда «балки, уйланмаганимдандир», деб жавоб беради кулиб.

Кўтар мени

Олма уздим билмай беҳишт боғларидан,
Озор топдим бағри бутун-соғларидан,
Момо Ҳавом овутолмас доғларидан,
Кўнглим, сени кўтармоғим қийин энди,
Кўтар мени, қолганлари кейин энди.

Шодлик дея талпинганим ғамга дўнди,
Умидларим киприкдаги намга дўнди,
Висол чоғим видолашув дамга дўнди,
Кўнглим, сени кўтармоғим қийин энди,
Кўтар мени, қолганлари кейин энди.

Вақт аёвсиз, кунларимни олиб кетар,
Ваъдалардан адашганлар қолиб кетар,
Ғанимларим ғолиб энди, ғолиб кетар,
Кўнглим, сени кўтармоғим қийин энди,
Кўтар мени, қолганлари кейин энди.

• *Нафосат*

Кўзимнинг ёши

Кузнинг нам ҳавоси жонимга чўкар,
Титрайди аёзда бу қайноқ вужуд.
Япроқлар дарахтнинг кўз ёши — тўкар,
Баҳор ташлаб кетди, баҳорни унут.
— Мен фақат ўзингни севаман девдинг,
Айт, нега кўзимнинг ёшини севдинг?

Увушиб бормоқда ботинимда руҳ,
Ва сўниб бормоқда ҳаяжон... Лекин
Ёмғир деразамни чертмоқда-ку шўх,
Урилар хотирга акс-садо бетин.
— Мен фақат ўзингни севаман девдинг,
Айт, нега кўзимнинг ёшини севдинг?

Қорачўғларимдир ҳижроннинг жоми,
Бўшатганим сари тўлмоқда такрор.
Бир оғриқ - соғинчми, нафратми номи,
Хайрлашаётир — Армон, яхши бор.
— Мен фақат ўзингни севаман девдинг,
Айт, нега кўзимнинг ёшини севдинг?

НАСИБА ДИЛСЎЗ

ХОҲ ИШОНИНГ, ОҲ ИШОНМАНГ

От айланиб қозиғини топибди

Америкалик машҳур актёр Чарльз Когден 1899 йили гастролда юрган пайтида кичкина бир шаҳарда оламдан ўтади ва шу ерга дафн қилинади. Бир йилдан кейин катта довул бўлиб бу шаҳарни вайрон қилади. Довул дафн қилинган Чарльзнинг тобутини улоқтириб уммонга чиқариб ташлайди. Тобут уммонда сузиб, роппа-роса 9 йил давомида 6 минг километр масофани босиб ўтади ва ниҳоят марҳум туғилиб ўсган соҳилга етиб келиб қўним топади.

Бўлиши мумкин экан

1975 йили АҚШнинг Детройт шаҳрида 14 қаватли уй деразасидан кичкина бола шу уйнинг олдидан ўтиб кетаётган Джозеф Фиглукнинг бошига қулаб тушган. Лекин ҳар иккиси омон қолган. Бир йилдан кейин худди шу куни Фиглук шу кўчадан тасодифан яна ўтади. Яна ўша бола унинг бошига қулаб тушади. Болага бир йил давомида анча вазн қўшилган бўлса-да, иккисига ҳам яна ҳеч қандай зарар етмаган.

Бир зумда чет элликка айланди

Кўпчилик одамлар тил ўрганиш учун анча-мунча машаққат чекади. Баъзилар эса... Мисрлик Абдел Хумер уйи тепасидаги телевизор антенасини тузатаётиб эҳтиётсизлик оқибатида пастга қулаб тушади ва икки кун ҳушсиз ётади-да, учинчи куни уйғониб немисча сўзлай бошлайди.

Г.ДИЛМУРОДОВА тайёрлади

Осиё валютаси чиқадими?

Аввал доллар, кейин евро... энди Осиё валютаси ҳам мана пайдо бўлаётгани ҳақида турли хил миш-мишлар тарқай бошлади. Шамол бўлмаса дарахтнинг учи қимирламайди. Шу йилнинг декабр ойида Малайзия пойтахти Куала-Лумпурда Шарқий Осиё мамлакатлари раҳбарларининг учрашуви бўлиши кутилмоқда. Унда Осиёда ягона валюта яратиш масаласи кўрилиши мумкин.

Айтишларига қараганда, АСЕАН уюшмасига кирувчи ўнта давлат Бруней, Вьетнам, Индонезия, Таиланд, Филиппин ва шунингдек, Хитой, Япония ҳамда Жанубий Корея мамлакатлари минтақада ягона пул бирлиги яратиш юзасидан анчадан бери музокаралар ўтказиб келмоқдалар.

Бу борада Европа иттифоқи намунаси ҳам муайян роль ўйнаган, қолаверса, Осиёда ягона валютанинг жорий этилиши минтақадаги мамлакатларни иқтисодий бўҳронларни биргаликда енгишларига шароит яратиш мумкин. Бундан ташқари, ягона валюта ўзаро қўшни мамлакатларнинг иқтисодий-ижтимоий, маданий алоқаларни янада кучайтиришига шубҳа йўқ.

М.РАҲМАТОВ тайёрлади.

• *Спорт оламида*

БОКС

Мусобақа якунланди

Хитойнинг Менян шаҳрида бўлиб ўтган ҳаваскор боксчилар ўртасидаги XIII жаҳон чемпионати ўз якунига етди. Дунёнинг 50дан ортиқ мамлакатидан кучли боксчилар ўзларининг нималарга қодирлигини исботлаш учун рингга кўтарилишди. Мусобақада мамлакатимиз чарм қўлқоп усталари ҳам қатнашишди.

Чемпионатнинг эътиборли томони, финал баҳсларида асосан уч мактаб тарбияланувчилари бир-бирларига рақиб бўлишди: булар Россия, Куба ва Қозоғистон шарафини ҳимоя қилган спортчилардир. Афсуски, юртдошларимиз уларга билдирилган ишончни оқлай олишмади. Боксчиларимиз юртимизга олтин медалсиз қайтишди. 64 кг вазн бўйича рингга кўтарилган Дилшод Маҳмудов финалда қозоғистонлик рақибига имкониятни бой бериб, кумуш медал билан кифояланди. Ўткирбек Ҳайдаров ва Жасур Матчонов эса ўз вазнларида учинчи ўринни эгаллашди. Уларга кейинги баҳсларда омад тилаймиз.

Кличкога нима бўлди?

Спорт оламида яна бир шов-шувли хабар тарқалди. Виталий Кличко ва америкалик Хасим Раҳмон ўртасидаги «жанг» кечиктирилди деб хабар беради ИТАР ТАСС ахборот маҳкамаси.

Лас-Вегасда катта Кличко машқ қилаётган пайтда тиззасидан жиддий жароҳат олган. Гарчи украиналик боксчи тиззасини маҳкам боғлаб машғулотларга чиқса ҳам фойдаси бўлмади. Охири у ноилож жангда қатнашмаслигини билдирди. Жанг ноябр ойининг ўрталарига белгиланган эди. Эслатиб ўтамиз, Виталий энг муҳим учрашувни ўтган йилнинг декабр ойида ўтказганди. Ўшанда WBC оғир йўналиши бўйича чемпионлик жангида британиялик Денни Уильямсни нокаутга учратган.

Умуман олганда, ушбу учрашувнинг «оёғи» оғир келди. Кличко ва Хасим Раҳмон ўртасидаги биринчи «жанг» 30 апрелга мўлжалланган эди. Виталий ёнбошидан жароҳат олгани туфайли рингга чиқолмаганини баён қилган. Шундан кейин машқ жараёнида у яна белидан шикастланди ва иккала боксчининг менежерлари жанг муддатини узайтиришга келишиб олдилар.

ФУТБОЛ

Бахтли 32 жамоа

Ўтган ҳафта Германия яшил майдонларида ўтказиладиган Жаҳон чемпионатига чиқиш учун бўлиб ўтган "плей-офф" саралаш учрашувларидан кейин бахтли 32 жамоа маълум бўлди. Икки йилга яқин давом этган саралаш ўйинлари олти қитъадан энг кучли жамоаларни танлаб берди. Бу галги баҳслар "сенсация"ларга бой бўлди. Айниқса, Африка қитъасидан Нигерия, Камерун, ЖАР каби жамоалар қолиб, футбол оламига нотаниш бўлган Ангола, Того, Кот Д'Ивуар каби мамлакатларнинг "мундиал"га йўл олиши кўпчилик учун кутилмаган ҳол бўлди.

Юртдошларимиз эътиборини эса Осиё вакили Баҳрайн терма жамоаси ўзига тортди. Ўтиш турнирида Ўзбекистон терма жамоасини саралаш ўйинларидан чиқариб юборган баҳрайнликлар Тринидад-Тобагога ўз майдонида ютқазиб қўйиб, Жаҳон чемпионати йўлланмасини қўлдан чиқарди.

ЖЧ-2006 финал босқичи йўлланмасини қўлга киритган терма жамоалар:

ЕВРОПА: Англия, Германия, Голландия, Испания, Италия, Польша, Португалия, Сербия, Украина, Франция, Хорватия, Чехия, Швейцария, Швеция.

ЖАНУБИЙ АМЕРИКА: Аргентина, Бразилия, Парагвай, Эквадор.

АФРИКА: Ангола, Гана, Кот Д'Ивуар, Того, Тунис.

ОСИЁ: Эрон, Саудия Арабистони, Жанубий Корея, Япония.

КОНКАКАФ: Коста-Рика, Мексика, АҚШ, Тринидад-Тобаго.

ОКЕАНИЯ: Австралия.

С.ШОШИЙ тайёрлади.

Milliy tiklanish
Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ | Бош директор: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Таҳрир ҳайъати:
Қаландар АБДУРАҲМОНОВ, Хуршид ДЎСТМУҲАММАД, Раъно ЗАРИПОВА, Хайринисо МИРЗАЖОНОВА, Шарифа САЛИМОВА, Абдунаби СИДДИҚОВ, Жаннат ТОШМАТОВА, Олим ЎСАРОВ, Мунира ҚОРИЕВА

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 125. Ҳажми 2 босма табоқ. Адади 1502 Сотувда эркин нархда

Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Саҳифаловчи: Раъно ИСМАЙЛОВА

Босишга топшириш вақти 20.00 Нашр кўрсаткичи — 158

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

Телефонлар: қабулхона — 133-67-51, 136-56-29, бўлим — 136-58-80, реклама ва эълонлар бўлими — 136-58-73

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди 20.00

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.N

Milliy tiklanish — millat kelajagi

Milliy tiklanish

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2005 yil, 25 dekabr, Juma

23 (329) son

ҲАЁТИМИЗ МЕЪЁРИ

Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси қабул қилинганлигига 13 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, партия Марказий кенгаши аъзолари, Марказий кенгаш котиблари ва Тошкент шаҳар партия фаоллари иштирок этдилар.

Йиғилишда партия Марказий кенгаши раиси Х.Дўстмуҳамедов Конституциянинг 13 йиллиги байрами Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон ва Наманган, Тошкент ва Бухоро, Жиззах ва Сирдарё вилоятларида, пойтахт кенгашларида муносиб нишонланиб, «Конституция – бахтимиз пойдевори», «Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамияти сари», «Жамият, оила ва аёл», «Давлат тили – фахримиз, ғуруримиз» каби мавзуларда адабий-маърифий тадбирлар ўтказилганини айтди.

Конституциямиз мамлакатимизнинг паспорти, фуқароларимизнинг ҳаёт йўли, умр мазмунини белгилаб берувчи қомусдир. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек: «Жамиятимизда, ҳар қайси оила ва фуқаромиз ҳаётида қандай ижобий ўзгаришлар содир бўлаётган бўлса, буларнинг барчасини Конституциямизда белгилаб қўйилган талаб ва қоидаларнинг ҳаётимиздаги амалий ифодаси деб қабул қиламиз.»

«Конституция ва жамиятдаги сиёсий партияларнинг ўрни» мавзуида Тошкент Давлат юридик институтининг халқаро ва қиёсий ҳуқуқ кафедрасининг мудири, юридик фанлари доктори, профессор Гулчеҳра Маткаримова маъруза қилди.

- Ҳеч бир демократик-ҳуқуқий давлатни конституциясиз тасаввур этиб бўлмайди. Мустақил Ўзбекистонимизнинг Конституцияси жаҳондаги ривожланган мамлакатлар тажрибаси, айни пайтда, ўз мамлакатимизнинг бой тарихи, халқимиз менталитетини ҳисобга олган ҳолда яртилгани боис халқаро экспертлар эътироф этган бебаҳо ҳужжатдир. Президентимиз 2001 йил 4 январда қабул қилган «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги фамойиши ҳужжатни кенг ва чуқур ўрганишда катта аҳамиятга эга бўлди.

Йиғилишда Конституциямизни ўрганиш ва унинг моддаларини ҳаёт амалиётига доимий тарзда тадбиқ этиб бориш, Конституциянинг ҳаётбахш қонун-қоидаларига риоя қилган ҳолда яшаш нормаларини шакллантириш ҳақида Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси Ахборот-мабуот марказининг директори, ЎзМТДПдан Тошкент вилоят Халқ депутатлари кенгашига сайланган Ҳанифахон Зокирова, юридик фанлари доктори, профессор Лола Саидова, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Олимжон Ўсаров, партиянинг мафкуравий масалалар бўйича котиби, «Миллий тикланиш» газетасининг бош муҳаррири Иброҳим Ғафуров, Марказий кенгаш аъзоси Абдусалом Умаров, партия Марказий кенгаши котиби Ортиқали Қозоқов, Тошкент юридик институти ўқитувчиси, фан номзоди Азизбек Жўллиев, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети 3-курс талабалари, Жаҳон тиллари университети ёшлари, шунингдек, Тошкент вилояти Оҳангарон тумани Нуробод қўрғонида жойлашган қишлоқ хўжалиги ва иқтисодиёт касб-ҳунар коллежининг бир гуруҳ талабалари қизғин фикр-мулоҳазалари билан чиқдилар.

Анжуман якунида ёшларнинг бир гуруҳи «Миллий тикланиш» демократик партияси аъзолигига қабул қилиндилар. Йиғилишда, шунингдек, партиямиз Марказий кенгаши ташаббуси билан ўтказилган «Давлат тили – фахримиз, ғуруримиз» иншолар танловининг республика босқичида 1-ўринга сазовор бўлган Тошкент вилояти Қуйи Чирчиқ туманидаги 56-ўрта мактаб ўқувчиси Ким Викага ЎзМТДП Марказий кенгашининг қимматбаҳо совғаси топширилди.

Насиба ОЧИЛОВА,
ЎзМТДП Марказий кенгаши мутахассиси

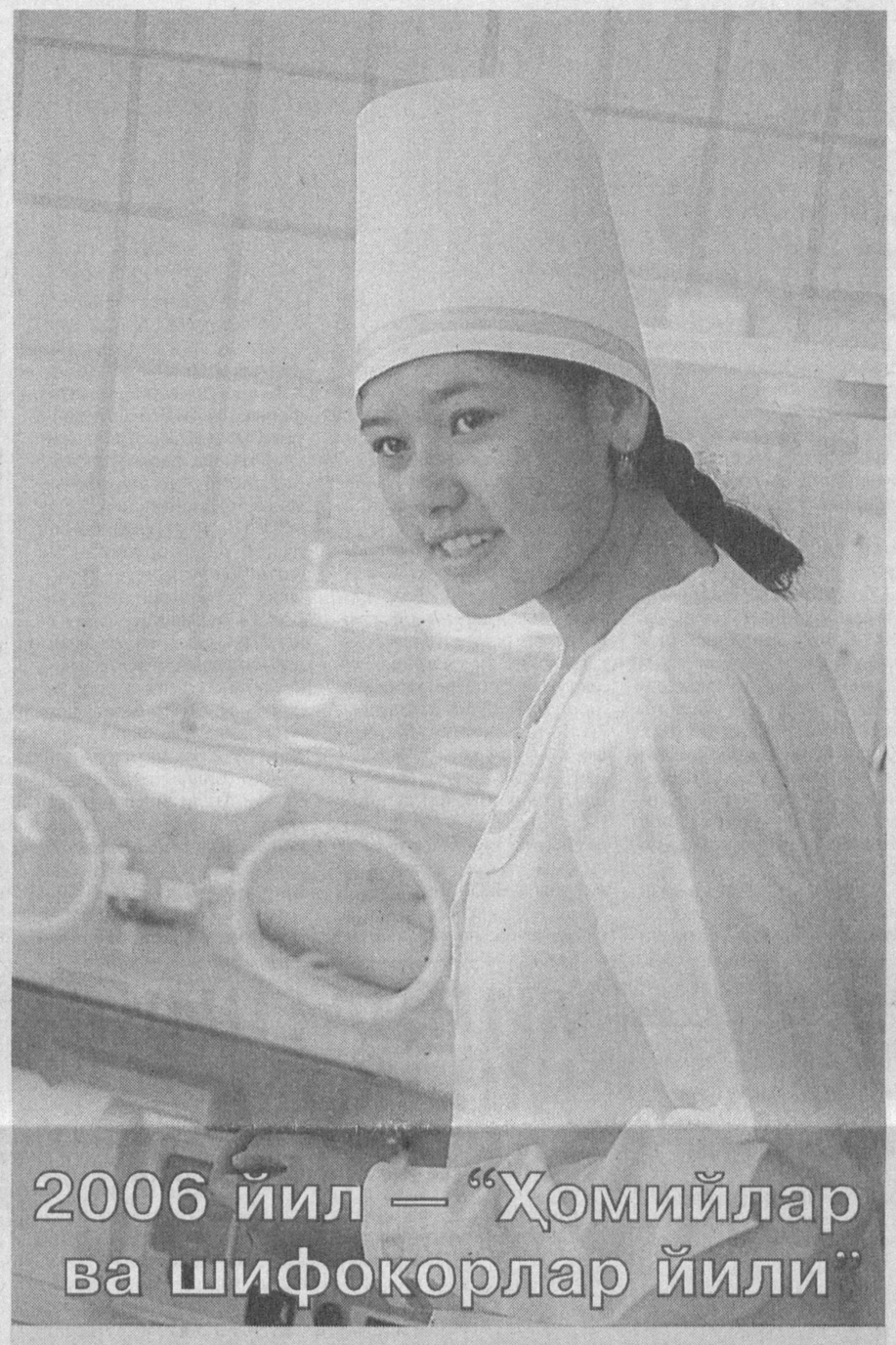

2006 йил — "Ҳомийлар ва шифокорлар йили"

Юртимиз мустақилликка эришгандан сўнг ўтиб бораётган ҳар бир йилимиз ўзига хос муносиб номлар билан аталиб келиняпти.

– Юртбошимизнинг Конституция байрами тантанасида ўтиб бораётган «Сиҳат–саломатлик йили»нинг узвий давоми сифатида кириб келаётган янги йилимиз «Ҳомийлар ва шифокорлар» йили деб аталишини таклиф қилиши биз – бўлажак тиббиётчиларни янада руҳлантириб юборди, – дейди бўлғуси шифокор Феруза Иброҳимова.– Касбимизнинг ҳаётдаги аҳамиятини янада чуқурроқ англай бошладик. Яхши ўқишга, бизга билдирилаётган ишончни оқлашга интиламиз.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Партия ҳаёти

УЧРАШУВЛАР, МУЛОҚОТЛАР

Яқинда ЎзМТДПнинг Бухоро вилоят кенгаши фаоллари иштирокида илмий-амалий семинар ўтказилди. Шу куни Абу Али ибн Сино номидаги вилоят кутубхонасига Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси раҳбарлари, Қонунчилик палатаси ҳамда Халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши депутатлари йиғилишди.

Семинар ишини партиянинг вилоят кенгаши раиси Ширинбой Олимов очиб берди ва партиянинг жамиятда тутган ўрни, олдига қўйган асосий вазифалари хусусида гапирди.

Шундан сўнг ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси ўринбосари Хайринисо Мирзажонова сўзга чиқиб, Президентимизнинг Халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқидан келиб чиқадиган партиянинг асосий вазифалари ҳақида маъруза қилди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзМТДП Марказий кенгаши котиби Мунира Қориева эса иқтисодий масалалар хусусида сўзлади. Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти Бухоро вилоят филиали директори Анвар Абдуллаев, Бухоро вилоят адлия бошқармаси бошлиғи ўринбосари, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти катта илмий ходими Шуҳрат Бафоев, Бухоро вилоят ҳокимлиги ташкилий-назорат гуруҳи мутахассиси Ўткир Очилов, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти катта илмий ходими Бешим Мирзақуловлар партия фаолиятини янада жонлантириш учун нималарга эътибор қаратиш лозимлиги ҳақида сўзлашди.

Маърузалар бўйича қизғин баҳс-мунозаралар бўлиб ўтди. Семинар сўнгида Президент И.Каримовнинг Халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар юзасидан ЎзМТДП Бухоро вилоят кенгашининг вилоят аҳолисига мурожаатномаси қабул қилинди.

ҚАРИЯЛАР ҚУВОНЧИ

Яқинда Собир Раҳимов туманидаги Қариялар пансионатида Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик патияси Марказий кенгаши раиси ўринбосари Хайринисо Мирзажонова, партия котиби, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ортиқали Қозоқов, Республика Хотин-қизлар қўмитаси Ахборот-матбуот маркази директори, ЎзМТДП Тошкент вилояти кенгаши депутати Ҳанифа Зокирова, Тошкент шаҳар «Маҳалла» жамғармаси «Қадрият» бўлими раиси Муборак Юнусхўжаевалар бўлишиб, уларнинг ҳол-аҳволидан хабар олдилар.

Қариялар билан дилдан суҳбатлашиб, уларнинг турмуши учун зарур совғасаломлар қилинди. Санъаткорлар дастасининг куй-қўшиқлари барчада чуқур таассурот қолдирди.

Ўз мухбиримиз

Барча ўзбек аёллари қатори партиямиз сафидаги аёллар ҳам «Саодат» журнали билан ҳамиша ҳамроҳ ва ҳамнафас. Қадрдон «Саодат» 80 ёшга тўлди! Журнал саҳифаларида ёритилаётган мавзулар хилма–хиллиги, уларда республикамиз хотин–қизларининг ижоди ва ўй–хаёллари акс этаётгани барчамизни қувонтиради. «Саодат»нинг бошқа журналлардан фарқи ҳам ана шунда.

Биз «Саодат»ни 80 ёши билан қутлаймиз! «Саодат»нинг саодатли умри бардавом бўлсин!

ЎзМТДП Марказий Кенгаши

АЁЛЛАРНИНГ ҚАДРДОН СИРДОШИ

«САОДАТ» 80 ЁШДА

«Саодат» Ўзбекистон хотин-қизларининг жуда катта ижтимоий, сиёсий, маданий-маърифий ҳаётини акс эттирувчи нашрдир. Ана шу сабабли ҳам биз бугунги давримиз қаҳрамонларини, моддий-маънавий бойлик яратаётган опа-сингилларимизнинг ҳаётини, орзуларини, қалб туғёнларини, ишда ва турмушдаги муаммоларини, ушбу муаммоларни ҳал қилиш йўлларидаги ҳаракатларини журнал саҳифаларига олиб чиқишимиз керак. Шу эзгу мақсад йўлида биз ҳар ойда вилоятларга сафарга чиқамиз. Қаҳрамонларимизни изламоқ далаларга, фабрикаларга, олий ўқув юртларига, коллежларга борамиз, мухлисларимиз билан учрашувлар ўтказамиз ва ҳар гал бундай учрашувлардан куч-қувватга тўлиб, илҳомланиб қайтамиз. Ўнлаб, юзлаб фотосуратлардан танлаб-танлаб муқоваларга олиб чиқамиз, журналнинг саҳифаларини бу суратлар зийнатлайди ва азиз опа-сингилларимизнинг сўзлари, чеҳралари, иш фаолиятлари билан саҳифаларимиз нафас ола бошлайди.

Ойдин ҲОЖИЕВА

Инсон ўзига яқин, қадрдон бир сўзни, исмни эшитганда кўнгли ёришади. Шу маънода «Саодат» журнали ҳам ўз номи билан ҳар бир журналхоннинг қадрдонига айланганини шубҳасиздир.

Кичкиналигимдан бирон газета ёки журнал қўлимга тушса, негадир чиқа бошлаган йилини кузатардим. «1925 йилдан чиқа бошлаган». Бу сўзлар «Саодат»нинг мухлисларига яхши таниш. Демак, бу йил севимли журналимиз саксон ёшга тўлади! Ҳақиқий мухлислар билан қадрдонликнинг саксонинчи йили!

Қўлимда «Саодат»нинг юбилей сони. Уни варақлар эканман, «Саодат» неча-неча инсонларнинг ҳамкор, ҳамроҳи, хотин-қизларнинг кўнгил яқин сирдоши, ўзбек аёлларининг сўзларига, овозларига минбар, қанчалаб ижодкор ёшларнинг илк қадам қўйган остонаси ва шу билан бирга катта ҳаётга парвозида қанот бўлганлигининг гувоҳи бўлдим. Гарчи саксон йиллик йўлнинг машаққатларини, оғиру енгилликларини, завқу шавқини журналнинг биргина сонига сиғдириш мушкул бўлса-да, бу сонда берилган самимий дил сўзлари, юракдан билдирилган изҳорлар кўз олдингизда «Саодат»ни бор жозибаси билан намоён қилиб бера олади.

«Ишлайман, ғайратли журналист бўламан, деган одам «Саодат»да ишласа, адашмайди». Бу бир устозимизнинг «Саодат»га берган таърифи.

Ҳар гал журналнинг янги сонини қўлга олганингизда таниш исмларга кўзингиз тушади. Қутлибека Раҳимбоева, Дилором Исмоилова, Маҳмуда Сагдуллаева, Зуҳра Бўриева, Адҳам Жўрабоев, Тамара Хуммаматова, Холтош Усмонова ҳамда суратқаш Рихситилла Нуринбоевларни «Саодат» ва унинг иловаси «Гулчеҳралар»нинг ўқувчилари яхши танишади. Уларнинг республикамиз хотин-қизлари ҳаётидан ҳикоя қилувчи мақолалари, суратлавҳалари юртимиз тарихи саҳифаларига бугуннинг қаҳрамонлари ҳаётини муҳрлаб қўймоқда. Бир ўйлаб кўринг, матбуот нашрлари ҳам қайсидир маънода тарих китобига ўхшайди. Улар келажак авлодга мозийдан сабоқ бериб туради. Журналнинг тавалллуд айёми баҳона бўлиб, унинг тақдири билан ҳам анча қизиқиб қолибман.

80 ёшни қаршилаётган журналнинг биринчи сони қандай бўлгани кўпчилик журналхонларни ҳам қизиқтиради, албатта. 1925 йилнинг декабрида бугунги «Саодат» «Янги йўл» номи билан ўқувчилар қўлига етиб борган экан. Кейинчалик у «Ёрқин турмуш» деб номланди. Журнал 1938 йилда «Ёрқин ҳаёт», 1968 йилда «Ўзбекистон хотин-қизлари» деган номлар билан чиқди. «Саодат»га 1966 йилнинг май ойида ҳозирги номи қўйилди. Ўша йилларда журнал таҳририятида масъул котиблик қилган Маҳбуба Раҳимова унинг «юзи»ни — қиёфасини янгилаш борасида анча ишлар қилди. 30 йилдан ортиқ иш тажрибасига эга Зокиржон Раҳимов техник муҳаррир, Солиҳ Ҳасанов қалами ўткир, тажрибали хонадимлардан эди. Таҳририят жамоаси аҳиллик, якдиллик билан ишлагани боис ўша вақтда журналнинг тиражи ҳам кўпайди. Дастлабки йили адади 2000та бўлган журнал 1936 йилда 17000, 1966 йилда 251267, 1975 йилга келиб эса 630085тага етди.

Ўзим ҳам ўқувчилик йилларимдан «Саодат»га ошно бўлиб катта бўлганман. Иқтидорли ижодкорлар Қўчқор Норқобил, Салим Ашурларнинг ҳар бир чиқиши баҳсли, муаммоли мавзуларда бўларди. «Саодат» том маънода ёш ўзбек журналистлари учун тажриба мактаби бўлди, десак муболаға қилмаган бўламиз. Бунда, албатта, журнал муҳаррирларининг ҳам ҳиссаси катта бўлганини айтиб ўтиш ўринли деб ўйлайман. Тожихон Шодиева, Собира Холдорова, Хосият Тиллахонова, Саодат Шамсиева, Фотима Ниёзова, Иқбол Акбархўжаева, Ойдин Собирова... уларнинг ҳар бири ҳам гўзал қизлару лобар аёлларнинг яқин сирдоши бўлишга интилиб иш тутишган.

«Саодат»да шоира Зулфияхоним муҳаррир бўлган йилларни кўпчилик яхши эслайди. Кейинчалик журналга шоира Ҳалима Худойбердиева муҳаррир бўлди. Ҳозир эса Ойдин Ҳожиева раҳбарлигидаги таҳририят жамоаси журналхонларнинг ҳамишагидек яқин ҳамроҳи бўлиб келмоқда. Журналнинг иловаси «Гулчеҳралар» ҳам ўз ўқувчиларига эга. Унга дилдан мактуб ёзадиган муштарийларнинг мактубларидан ҳам буни билса бўлади. Қалбларга йўл топа олган бу нашрлар хотин-қизлар ҳуш кўрадиган кўзгуга ўхшайди. Саҳифаларида бугуннинг нафаси уфуриб турган «Саодат» ва «Гулчеҳралар»да ҳозирги кун ёшлари, уларнинг орзу-ўйлари мужассам.

Хуллас, ҳамма вақт ҳам «Саодат» ўз ўқувчилари билан яхши мулоқотда бўлган нашр сифатида тан олинган. Бугун ҳам шундай. Қутлуғ кун муносабати билан кўп минг сонли журналхонлар номидан таҳририят жамоасига ижодий кайфият, соғлиқ, бахт ва ишларида муваффақиятлар тилаймиз.

Зумрад ВАҲОБОВА

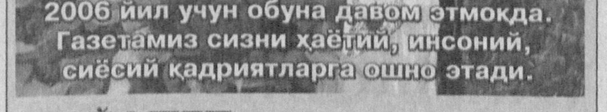

ЎзМТДП вилоят ва туман кенгашлари, партия фаоллари ва хайрихоҳлари, муштарийларимиз диққатига!

«Миллий тикланиш» газетасига 2006 йил учун обуна уюштиришда қатнашиб, туман кенгашлари ва фаоллари, хайрихоҳлари, муштарийлари йиллик обуна миқдорини 50 донадан, вилоят кенгашлари эса 200 донадан оширса, ташкил қилган жами обунаси учун ҳар дона газетага 750 сўмдан мукофот пули берилади.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши «Миллий тикланиш» газетасига жойларда обуна уюштириш, унинг мазмундорлиги ва мундарижасини бойитишга катта ҳисса қўшган партиянинг вилоят кенгашларини йил якунида алоҳида қимматли совғалар билан тақдирлайди.

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ИНДЕКСИ: 158

ТЕРАН МАНТИҚЛИ ОЛИМ

Устоз Матёқуб Қўшжонов хотирасига

Ўтган асрнинг 60-70-йилларида адабиётга кириб келган адиб ва шоирларнинг кўпчилиги Тошкент Давлат университети (ҳозирги Ўзбекистон Миллий университети) бағридан чиққан. Бу авлод вакилларини маълум маънода омади чопган ижодкорлар деса бўлади. Биринчидан, ўша йиллари шўро сиёсатида оз бўлса-да, эрк шабадалари эсиб, ҳаётнинг мураккаб жиҳатлари ҳақида қалам тебратиш имкони туғилган, бу эса узоқ йиллар давом этган «ёпиқ» мавзулар замонидан озми-кўпми қутулиб, эркинроқ ижод қилиш имконини яратган эди. Иккинчидан, университетда Озод Шарафиддинов, Матёқуб Қўшжонов ва яна бир қанча устозлар талабаларни янгича фикрлаш, муттасил изланишга ундар, ёш шоир ва адибларнинг илк машқлари университетда қизғин муҳокама қилинар, бир сўз билан айтганда, бу даргоҳда чинакам ижодий муҳит бор эди. Кейинчалик ўзбек адабиёти тараққиётига салмоқли улуш қўшган қаламкаш ва олимлар айнан шу даргоҳдан «учирма» бўлгани бежиз эмас...

Домлаларимизнинг феълатвори ҳам, дарс ўтиш услуби ҳам ҳар хил эди.

Масалан, Озод домланинг «лекция»-лари ўта жўшқин, фикрларга бой, эскича тафаккур қилувчи бошқа домлаларга мутлақо зид бўларди. (Уларни илмий тилда «лекция» деб аташ ҳам қийин эди)

Матёқуб аканинг дарслари эса вазмин, осойишта, мантиқи чуқур, аммо зерикарли эмас, янги мулоҳазаларга бой бўлгани учун ғоят қизиқарли ўтар, шунинг учун ҳам бундай устозлар сабоғини болалар соғиниб кутишар, бошқа факультетлардан, ҳатто бошқа институтлардан ҳам «бегона» талбалар келиб, шу устозлар сабоғини тинглар эдилар. Матёқуб домла дарс пайтида ҳам, бошқа жойда ҳам бирон марта овозини баланд кўтариб ёки ҳаяжонга берилиб гапирганини эшитган эмасмиз. Ҳар қандай вазиятда ҳам оғир-босиқ, теран мантиқ билан фикрловчи, ўз фикрини тағин ўша – чуқур мантиқ билан ифодаловчи одати бор эди. Талабалар Матёқуб ака урушда снайпер бўлган дейишарди. Қайсидир китобда ўқиганман, мерган-снайпер бўлишнинг биринчи талаби – сабр-қаноатли бўлиш, ҳеч қачон шошилмаслик экан. Чиндан ҳам мерган зарур бўлса, қор остида соатлаб қимир этмай ётиши, душман кўзга кўринишини кутиши, шунда ҳам асло шошилмай, уни яхшилаб мўлжалга олиши шарт. Домла ўзи тадқиқ этаётган асарларни ҳам ғоят синчковлик билан ўрганиши, ижод сирларини мукаммал таҳлил этгани, бирон асар ҳақида ҳеч қачон шоша-пиша хулоса чиқармагани кўриниб турарди. Ойбек тасвиридаги кенг қамровни, Қаҳҳор ижодидаги зичликни, устоз адиб ва шоирлар ижодий поэтикасини чуқур ва атрофлича таҳлил қилган олим, шубҳасиз, Матёқуб Қўшжоновдир.

Бир кўчат ўсиб, мевага кириши учун неча йиллар керак. Бошқа сафдошларим қатори мен ҳам ўзимни устозлардан ёлчиган шогирд санайман. Абдулла Қаҳҳор, Саид Аҳмад, Асқад Мухтор, Зулфия опа, Шуҳрат домла, Ғулом Каримов, Озод Шарафиддинов, Матёқуб Қўшжонов, Умарали Норматов каби устозларимдан ҳамиша қарздорман.

Табиийки, ҳар қандай ижодкор ўз асарининг адабий жамоатчилик, кенг ўқувчилар оммаси томонидан қандай кутиб олинганини билгиси келади.

Айниқса, атоқли адабиётшунос мунаққидларнинг фикри қадрли бўлади. Менинг бир қанча машқларимга домла Матёқуб ака ҳалол ва холис фикр билдириб, катта-катта мақолалар ёзгани билан фахрланаман. Уларда шунчаки мақтов ёки танқид эмас, чуқур таҳлил, жўяли фикрлар ярқ этиб кўзга кўриниб турар эди. (Домланинг тақризларига асос бўлган хусусият айнан шу – теран таҳлил ҳисобланади.) «Нур борки, соя бор» романининг журналда эълон қилинган бобида асар қаҳрамони Помир тоғига – Бадахшонга борар, олис ва машаққатли сафар тафсилотлари тасвирланганди. Бу сафар чиндан ҳам бўлган, устозим Озод Шарафиддинов бошчилигида Ўш шаҳридан Тоғли Бадахшонга – Хоруғ томонга салкам минг чақирим йўлни денгиз сатҳидан беш минг метр баландликдаги довонлардан ошиб ўтиб борганимиз, ҳаво етишмаслиги туфайли «тутак» деган касалликка йўлиқиб, мазам қочиб қолгани ҳамон ёдимда. Асар журналда эълон қилингач, бу тафсилотлар роман «тўқимаси»-га унчалик сингмагандек туюлди. Шу боис уни китоб нашридан чиқариб ташладим. Китоб чоп этилгач, Матёқуб ака қўнғироқ қилиб: «Романдан Тангриберган линиясини олиб ташлаб яхши қилмабсиз», - деди. Бу боблар асарга сингмай тургандек туюлгани учун шундай қилганимни айтдим. «Барибир, - деди домла. - Ўша манзаралар, машаққатли сафар тафсилотлари романни тўлдириб турган эди. Қолаверса, уни асар тўқимасига сингмаган деганингиз тўғри эмас. Бош қаҳрамоннинг қисматидаги ҳолат – севган қизининг турмуш қуриб кетиши, Шерзоднинг дунёга сиғмай қолгудек бўлиб, олис ва хатарли сафарга жўнаши бу тасвирларни оқлаган...»

Шу суҳбатдан бир нарсани англадим. Демак, бирон асар ҳақида шунчаки фикр билдирибгина қолмай, ўша китобнинг кейинги қисмати нима бўлгани, муаллиф ўз ижодига қай даражада масъулият билан қараётганини мунтазам кузатиб бориш ҳам устознинг одати экан.

...Кейинги пайтларда домланинг кўриш қобилияти сустлашиб (кексалик) қолганига қарамай адабиётда пайдо бўлаётган асарларни кузатиб бориши, хонадонидаги қадрдонлари – янгамиз, фарзандлари ёки шогирдларига ўқитиб эшитганлари, улар ҳақида фаол муносабат билдириб кетганлигининг ўзиёқ таҳсинга лойиқ...

Матёқуб Қўшжоновнинг дунёга келиб орттирган энг катта бойликларидан бири – унинг шогирдлари десак, муболаға бўлмайди. Олим ва адиблар, шоир ва мунаққидлар орасида Матёқуб аканинг юзлаб шогирдлари бор. Умрининг сўнгги йилларида домла Юртбошимиз Фармони билан «Буюк хизматлари учун» ордени билан тақдирланди. Бу адолатли мукофот эди. Негаки, домла адабиётимиз учун, маънавиятимиз, умуман, халқимиз учун чиндан ҳам буюк хизматлар қилди.

Ўткир ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

• *Эҳтиром*

ИЛМНИНГ ЁРУҒ ЙЎЛИ

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий Университетининг Маданият саройи гавжум. Таниқли олим Муҳсин Валихоновни табаррук ёши ва қирқ йилдан ортиқ илмий-педагогик, жамоатчилик фаолиятига бағишланган илмий кенгашга муборакбод этиш учун Миллий университет раҳбарияти, факультетнинг профессор-ўқитувчилари, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси бир неча илмий-текшириш институтларининг вакиллари, Миллий университет ҳузуридаги Олий педагогика институти, Тошкент Давлат Ислом университети ва Низомий номидаги педагогика университети раҳбарлари, Бухоро Давлат университети табиатшунослик факультети вакиллари, устознинг курсдош дўстлари, шогирдлари ва талабалар тўпланишган.

Тадбир аввалида Муҳсин Валихоновнинг илмий-педагогик ва жамоатчилик фаолияти ҳақида академик Жўра Мусаев маъруза қилди. Ўзбекистон Қаҳрамони, шоир Эркин Воҳидов Муҳсин Валихонов билан бир мактабда ўқиган ва бир маҳаллада катта бўлганликлари, биргаликда пахта далаларида меҳнат қилганликларини шоирона таърифлаб берди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган кекса маориф ходими Ҳокимжон ака Ҳошимов Муҳсин Валихоновнинг ўқувчилик давридаги тиришқоқлиги ва жамоат ишларидаги фаоллиги, унинг бугунги эришган ютуқлари ҳақида ҳам гапириб, бундай шогирдлар ўз устозлари учун ифтихор эканлигини сўзлади. Курсдош-дўстлар олимнинг талабалик давридан ўта камтарин, олий инсоний ҳисларга бой, илм-фанга қизиқувчан, ростгўй, самимий ва меҳр-оқибатлилиги билан ўзгалардан ажралиб турганлигини мароқ билан ҳикоя қилишди.

Муҳсин Валихонов ўрта Осиё Давлат университети (ҳозирги ЎзМУ)нинг биология-тупроқшунослик факультетини муваффақиятли тугатиб, 1961-64 йилларда Москва Давлат университети аспирантурасида таҳсил олди. 1965 йилда номзодлик, 1983 йилда докторлик диссертацияларини муваффақиятли ҳимоя қилди. 1964 йилдан ҳозирги кунгача шу олий даргоҳда меҳнат қилиб келмоқда. Устоз 40 йилдан ортиқ вақт мобайнида кафедра мудири, факультет декани, Олий Аттестация комиссиясида биология бўлими эксперт кенгашининг раиси, илмий кенгаш аъзоси, 2000-2002 йилларда Миллий университет ҳузуридаги Олий педагогика институти илмий ва ўқув ишлари бўйича директор муовини лавозимларида ишлади. 2002 йилдан ҳозирга қадар шу институтнинг ўқув бўлими бош координатори вазифасини сидқидилдан адо этмоқда.

Профессор Муҳсин Валихонов уста ташкилотчи, изланувчан олим, устоз ва мураббий ҳамдир. У ва унинг шогирдлари олиб бораётган илмий изланишлар натижасида ўз соҳаларида муайян қонуниятлар очилиб, муаллифлик гувоҳномаси олинди. Домла раҳбарлигида 16 та фан номзодлари ва 2 та фан доктори етишиб чиққан.

Муҳсин Валихонов 200га яқин илмий ва илмий-услубий ишларнинг муаллифи. Улар орасида монография ва муаллифлик гувоҳномаси, иккита ўқув қўлланма ҳамда дарслик диққатга сазовор. Айниқса, муаллифнинг «Табиатшунослик асослари» номли дарслиги табиатшуносликнинг ҳозирги замон концепциялари асосида яратилган бўлиб, у бугунги кун талабларига жавоб беради.

Дарс ва маърузалари асосий фан билан бир қаторда миллий истиқлол ғояси, адабиёт, тарих, шеърият ва санъат билан суғорилганлиги учун нафақат талабалар, балки малака оширишга келган ўқитувчи ва факультет домлалари ҳам устоз дарсларининг доимий иштирокчиларидир.

Устоз бир гапни кўп такрорлайди: «Ёшлигимда орзу қилган нарсаларимни Оллоҳ менга ортиғи билан берди, шунинг учун ҳаётдан армоним йўқ. Москвадами, Тошкентдами, барча устозларим ўта ҳалол, тўғрисўз, билимдон, инсофли инсонлар эдилар, бу соҳада ҳам бахтлиман. Шогирдларим ҳам устозларим каби бўлишларини истайман.»

Муҳсин аканинг ёру биродарлари ва умуман кўпчилигимиз мана шундай улуғ ёшга етиб келдик ва келаяпмиз. Шу ўринда ўтган асрнинг 70-йилларида курсдошимиз, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов бизнинг ёшимиздагиларга атаб ёзган шеърларидан бирини эсладик:

Ёшлигимда келган омад
Мен учун омад эмас,
Ёшлик андоқ бахт эрурким
Ўзга бахт ҳожат эмас.
Неки толе бўлса кўрсам,
Дейман улғайгач ёшим,
Ёшлигимга чунки бахтни
Қадр этиш одат эмас...

Дўстимиз Муҳсин Валихоновнинг улғайгандаги ҳаёти шоир орзу қилганидек ҳавасга арзийди.

М.ТОШМУҲАМЕДОВА,
Ўзбекистон Давлат Жисмоний тарбия институтининг доценти,
А.ҲАМРОҚУЛОВ,
профессор

• *Ҳар бир муаллим...*

МИЛЛАТНИНГ ЧИНАКАМ ВАКИЛЛАРИ

«Халқ таълими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш ва уни моддий рағбатлантиришни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорнинг чиқиши республикамиздаги барча ўқитувчи ва мураббийларнинг кўнглидаги иш бўлди.

Юртимизда давлат сиёсати даражасига кўтарилган болалар спортини ривожлантириш йўлида қилинаётган давомли ишларнинг самараси ўлароқ республикамизнинг турли жойларида спорт мажмуалари қурилиб, болалар ихтиёрига топширилмоқда. Бу мажмуалар тез муддатда болажонларнинг севимли машғулот масканига айланиб улгурмоқда. Табиийки, ҳар бир мажмуа спорт майдончалари, машғулот, ювиниш ва дам олиш хоналарига эга.

Пойтахтимизнинг Чилонзор туманида жойлашган «Тош куч» спорт мажмуаси ҳам ўзида яратилган имкониятлари билан туман ёшларининг спортда эришаётган ютуқларига омил бўлмоқда. Бу мажмуада спортнинг футбол, Турон якка кураши, бокс, таэквон-до, каратэ, муай-тай турлари билан мунтазам машғулотлар олиб борилмоқда. Биргина муай-тай секцияси фаолияти билан танишадиган бўлсак, жамоа аъзоларининг муносиб ютуқларга эришаётганликларини кўришимиз мумкин. Бош мураббий Қаюм Маҳмудовнинг ўз ишига масъулият билан ёндашуви ҳам ана шу нуқтада намоён бўлади. «Тош куч» спорт мажмуаси қошида ташкил этилган муай-тай клубининг фаолият бошлаганига эндигина икки ой бўлганлигига қарамай, клуб аъзолари бир қатор ютуқларга эришишди. Хусусан, яқинда бўлиб ўтган Тошкент шаҳар биринчилигида жамоанинг 32 кг.дан 60 кг.гача бўлган вазнда жанг ўтказган 6 ёшдан 17 ёшгача бўлган 15 та аъзоси мусобақанинг юқори шоҳсупасига кўтарилишди. Эътиборли жиҳати шундаки, клуб аъзолари орасида Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари бор. Булар Жамолиддин Салимжонов, Баҳодир Халиловлар бўлиб, улар шу кунгача ўтказилган учрашувларнинг аксариятини ғалаба билан якунлашган. Бугунги кунда бу спортчилар терма жамоамиз аъзолари билан биргаликда 2006 йилда ўтказиладиган жаҳон чемпионатига жиддий тайёргарлик олиб боришмоқда.

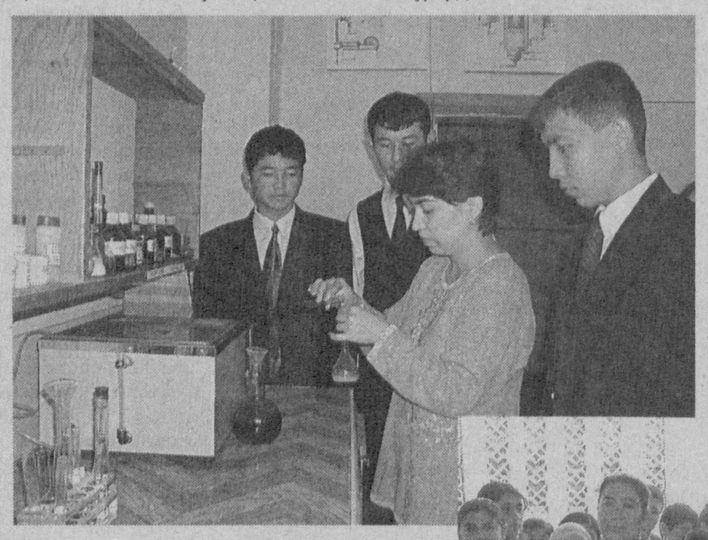

Юрт ана шундай фарзандларини эъзозлайди, улар билан фахрланади. Бу фарзандлар ўзбек ёшларининг салоҳиятини, иқтидорини, имкониятларини жаҳонга кўрсатиб бера оладиган миллатимизнинг чинакам вакилларидир.

Фазлиддин СУЮНОВ

ЮРТ КЕЛАЖАГИГА ЭЪТИБОР

Шаҳар ва туман марказларидаги аҳвол яхши, баъзи чекка қишлоқларда ҳали ҳам айрим фан ўқитувчиларининг йўқлиги муаммо бўлиб қолаётгани ҳеч кимга сир эмас. Ёши каттароқ ўқитувчиларнинг кўпчилиги бошқа соҳаларга ўтиб кетишди. Бири ҳозир савдо соҳасида, бошқаси фермер... Бир-икки йил аввал «мактабда фақат фидойилар қоляпти», деган эди яна бир устозим.

Бугунги кунда Халқ таълими ходимларига берилаётган эътиборнинг келажак авлод учун ҳар томонлама фойдали эканлигини айтиб ўтиш ўринли. Ўқув даргоҳларидаги аҳвол билан қизиқиб, туманимизнинг энг кўзга кўринган, фидойи ўқитувчиларидан бири билан суҳбатлашишни ният қилдим. Тумандаги мактабларда ўттиз йилдан ортиқ муаллимлик қилган, ҳозир ҳам касбига садоқат билан ишлаб келаётган ўқитувчи Анора Пардабоевага юқоридаги гапларни айтиб, уларнинг фикри билан қизикдим.

- Ҳукуматимизнинг ўқитувчиларга бераётган ғамхўрлиги яхши бўлди,- деди суҳбатдошим. - Ўқитувчига эътибор берилди дегани юрт келажагига эътибор берилди дегани аслида. Тўғрисини айтиш керак, меҳнатга эътибор, имконият бўлган жойда изланиш, янгиликларга интилиш ҳам бўлади. Ўқитувчининг маоши яхши бўлса, ўзини бошқа соҳаларга «урмайди», бўш вақтида дарсларга тайёрланади, ижодий иш қилади, бир сўз билан айтганда, ўзини шу соҳага бағишлайди. Ҳозир Чиноз туман қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежида дарс бераяпман. Бу ерга ишга ўтганимга уч йил бўлибди. Биринчи марта коллежга келган куним кечагидек эсимда. Бу ердаги тартиб, озодалик, ҳар бир ишнинг ўз ўрнида бажарилиши менга ёқиб қолганди. Биринчи навбатда ҳамма талабаларнинг формада эканлиги мени қувонтирган. Кейинги вақтда ўқитувчиларимизнинг ҳам махсус формага ўтгани яхши бўлди. Инсоннинг юзи ҳам, сўзи ҳам, қалби ҳам, фикри ҳам гўзал бўлиши кераклиги ҳақидаги Чеховнинг гапини бир эсланг. Бу гап айнан биз - ўқитувчилар учун айтилган, назаримда. Ўқитувчи ҳар томонлама гўзал бўлиши керак. Кўпчилик ўқитувчилар шогирдларининг идеалига айланиб қолиши ҳам шундан. Ўқувчиларнинг дарсга қизиқиши ёки дарсга бепарволиги ҳам ўқитувчининг ўз устида ишлаши ёки ишламаслигига боғлиқ. Изланувчан, ҳар бир дарсга алоҳида тайёргарлик билан келадиган, дарсни қизиқарли ўтадиган ўқитувчиларнинг шогирдлари ҳам билимли бўлишади. Ўқувчилар дарсда турли хил мавзуларда, кутилмаган саволлар бериб қолишади. Муаллим бунга тайёр туриши керак. Ўқув даргоҳимизда очиқ дарслар тез-тез ўтказиб турилади. Очиқ эшиклар кунини ташкил қилиб туришимиз ҳам яхши натижалар беряпти. Яқинда коллежимиз ўқитувчиларига ноанъанавий услубдаги дарс ишланмаларини тайёрлаш ҳақида топшириқ берилди. «Мен ва шогирдларим. Биз бир-биримизни англашимизга нималар ёрдам бермоқда» мавзуида тадқиқот иши қилдим. Бугун ўқитувчиларга эътибор ҳам, талаб ҳам ортди. Ҳамкасбларимга энди янада яхши ишлайдиган вақт келди, дегим келади.

Ҳа, ҳар бир ўқитувчи дарсга ана шундай масъулият билан қараса, қўшимча вақт топиб, ўз устида ишласа, ўқиб-ўрганса фойдали экан. Анора опа билан хайрлашар эканман, иш столи устидаги Мирзакалон Исмоилийнинг «Фарғона тонг отгунча» китобига кўзим тушганини кўриб, «Бу китобни етти марта ўқиганман. Яна ўқияпман. Аввал ҳис-ҳаяжон билан ўқиган эканман, ҳозир ақл билан ўқиётганга ўхшайман. Ҳар бир адабиёт муаллими яхши китобхон бўлиши керак», деб қўйдилар.

ГУЛБАҲОР ОРТИҚҲЎЖАЕВА

• *Ҳар ишнинг алифбоси*

КАСБ ТАНЛАШНИ БИЛАСИЗМИ?

Ҳурматли «МТ»!
Мен газета фақат ахборот бериш билан чекланмай, катта ҳаётга кириб келаётган ёшларни яшашга ҳам ўргатса, дейман. Мисол учун ёшларнинг касб танлашини олайлик.

Касб танлаш турмуш қуришга ўхшайди. Севиб, севилиб, бир-бирининг яхши-ёмон томонларини билиб, фазилатлари билан фахрланишга, камчиликларини кечиришга тайёр бўлиб, оила қурганларга одам доимо ҳавас билан қарайди. Чунки улар жамиятда алоҳида ўрин тутадилар ва назаримда, ўз аҳилликлари, тўғри йўлни танлаганликлари билан жамиятни жипслаштириб, қовуштириб турадилар. Бир-бирлари учун нималарнидир қурбон қилганлари учун ҳам бахтлари бутун бўлиб бораверади.

Ўзига лойиқ, ўзига севимли касбнинг этагини тутганларни ҳам худди шундай деб биламан. Ўз севимли касблари билан шуғулланаётганлар машаққатларни енга оладилар ва менимча, эл-юртга ҳам яхши наф келтира оладилар.

9-синфни битириб, нима қилишни билмай, кўзлари жовдираб турган навқирон ёшлар ўз имкониятларини чамалаб, йўл танлашда, албатта, бир талай қийинчиликларга дуч келадилар. Лекин шунда ҳам ўзларини йўқотмай, яхши фикрласалар, уларга юзлаб касб-ҳунар коллежлари-ю, академик лицейлар мунтазирдир.

Ёшлик – келажак пойдевори. Унинг қадрига етсак, билим ва ҳунар эгаллашга интилсак, марра бизники. «Илми-ҳунари бўлмаган киши хори муғилонга ўхшайди, на ўзига, на ўзгаларга фойдаси тегади», деган экан донишманд Кайковус. Ҳа, ҳаёт инсонга бир марта берилади. Унда ўз ўрнини, ўз йўли, ўз бахтини топиб яшашга нима етсин!

Элдор АКРАМОВ

Қонунни биласизми, ҳоким жаноблари?

Тошкент шаҳар ҳокими томонидан 2004 йил 8 июлда Юнусобод тумани Амир Темур кўчаси, Марказ-4 мавзеси ҳудудида «Габус» қурилиш-инвестиция фирмасига уй-жой мулкдорларининг ширкати ҳудудидан қисман ер олиниши ҳисобига биринчи қаватида савдо-маиший хизмат мажмуалари жойлашган кўп қаватли турар жой биноларини қуриш учун, шахсий гаражларнинг кўчирилиши шарти билан майдони 0,25 гектарли ҳамда ер ости гаражини қуриш учун 0,24 гектарли, жами 0,49 гектарли ер қурилиш муддатига ажратиб берилиш ҳақида қарор қабул қилинган. Бу қарордан норози бўлган фуқаролар турли идораларга арз қилиб чиқишган. Натижа чиқмагач, шу ҳудудда яшовчи фуқаро Ф.Акинфеев ва бошқалар шаҳар ҳокими чиқарган ушбу қарорнинг қонунийлигини аниқлаб беришни сўраб Республика Бош прокуратурасига мурожаат қилишади.

Ариза бўйича ўтказилган текширишда Тошкент шаҳар ҳокимининг бу қарори қонунга зид қабул қилингани аниқланди. Ўзбекистон Республикаси Шаҳарсозлик кодексининг 10-моддасида фуқаролар, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари ва жамоат бирлашмалари ушбу ҳудудда қурилиш олиб борилиши ҳақида хабардор қилинмаган, фуқароларнинг яшаш муҳитидаги тахмин қилинаётган ўзгаришлар тўғрисида оммавий ахборот воситалари орқали ўз вақтида, тўлиқ ва ишончли ахборот тақдим этилмаган ва бевосита жамоатчилик билан жойида муҳокама қилинмаган. Оқибатда, ҳудуддаги фуқаролар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат бирлашмаларининг қарор тасдиқлангунга қадар уни муҳокама қилиш, таклифлар киритиш ва ушбу қарорни тайёрлашда иштирок этиш ҳуқуқлари поймол этилган. Ҳокимнинг қарорида «Габус» қурилиш-инвестиция фирмасига ер майдони тегишли уй-жой мулкдорларининг ширкати ҳудудидаги ер майдонидан қисман олиниши ҳисобига ажратилиши қайд этилганлиги-га қарамасдан, қурилиши режалаштирилган турар-жой биноларининг шаҳарсозлик ҳужжатлари «Қашқар» уй-жой мулкдорлари ширкати аъзолари билан келишилмаган ва ширкат аъзоларининг умумий мажлисида муҳокама қилинмаган. Бу билан Ўзбекистон Республикасининг «Уй-жой мулкдорларининг ширкатлари тўғрисида»ги қонуни ва «Ер кодекси» талабларига амал қилинмаган. Ўзбекистон Республикасининг Ер кодексида эгаликдаги ёки фойдаланишдаги ер участкасини бошқа шахсларга бериш фақат шу участка қонунда белгиланган тартибда олиб қўйилгандан кейин амалга оширилиши белгиланган.

«Габус» қурилиш-инвестиция фирмасига ажратилган ер майдонида муқаддам Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси буюртмасига асосан «Тошкентбошпланлити» томонидан 1983 йилда ишлаб чиқилган «Тошкент шаҳар марказининг батафсил режалаштирилган лойиҳаси»га кўра тўрт қаватли турар-жой биносини қуриш режалаштирилган. Шунга қарамасдан Тошкент шаҳар ҳокимлиги қарорида Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг ёки бошқа шахснинг эгалигида ёхуд фойдаланишда бўлган мазкур ер участкасини белгиланган тартибда олиб қўйилиши ва шундан кейин бошқа шахсга берилиши қайд этилмаган. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида ер участкаларини олиб қўйиш ва уларни қишлоқ хўжалигига оид бўлмаган эҳтиёжлари учун беришга доир материалларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги Низом»ида ноқишлоқ хўжалик мақсадлари учун ер участкаларини ажратиш икки босқичда амалга оширилиши, яъни биринчи босқичда корхона, бино ва иншоот қурилишини лойиҳалаштириш учун ер участкасини танлаш ва бу тўғрисида келишиш, иккинчи босқичда лойиҳа ишлаб чиқилгандан ва қурилишни бошлаш тўғрисидаги қарор қабул қилингандан кейин ер участкаси ажратилиши тартиби белгиланган. Бундай тартиб Тошкент шаҳар ҳокимининг «Тошкент шаҳрида ер бериш ва уни мусодара этиш ҳақидаги Низом»ида ҳам қайд этилган. Ҳоким эса ер ажратиш тўғрисидаги қарор қабул қилинишида бу тартиблар талабларини ҳам бузган.

Дарҳақиқат, «Тошкентбошпланлити» томонидан 1983 йилда ишлаб чиқилган ва ҳозирда амалда бўлган «Тошкент шаҳар марказининг батафсил режалаштириш лойиҳаси»га кўра қурилиш майдони 720 квадрат метрга тенг 4 қаватли турар-жой биноси қуриш белгиланганига қарамай, «Габус» қурилиш-инвестиция фирмаси буюртмасига асосан «Архплан» архитектура-қурилиш фирмаси томонидан ишлаб чиқилган бош режада қурилиш майдони 1600 квадрат метрга тенг бўлган, жойлашув ўрни ва шакли ўзгартирилган 4 қаватли 3та турар-жой бинолари ҳамда лойиҳада белгиланмаган 50та автомобилга мўлжалланган ер ости гаражини қуриш, унинг устида болалар спорт ўйингоҳи ва бошқа объектлар жойлаштирилиши қайд этилган. Буюртмачи ва лойиҳачи ташкилотлар томонидан «Тошкент шаҳар марказининг батафсил режалаштириш лойиҳаси»га бир томонлама киритилган ўзгартиришлар Тошкент шаҳар архитектура ва қурилиш бош бошқармаси ва бошқа мутасадди ташкилотлар билан келишилмаган ҳамда шаҳарсозлик кенгаши муҳокамасига қўйилмаган.

Қарорда «Габус» фирмасига 0,49 гектар ер участкаси қурилиш муддатига ажратилиши қайд этилган. Ер кодексида корхона, бино, иншоот ёки бошқа кўчмас мулкка нисбатан мулк ҳуқуқи ёки уларни оператив бошқариш ҳуқуқи бошқа шахсга ўтган тақдирда, ана шу объектлар билан биргаликда мазкур объектлар жойлашган ҳамда улардан фойдаланиш учун зарур бўлган ер участкасига эгалик қилиш ва ундан доимий фойдаланиш ҳуқуқи ҳам ўтиши белгиланган.

Демак, «Габус» фирмаси томонидан турар-жой бинолари қурилиши тугатилгандан сўнг ушбу бинолар билан биргаликда мазкур объектлар жойлашган ҳамда улардан фойдаланиш учун зарур бўлган ер участкасига эгалик қилиш ва ундан доимий фойдаланиш ҳуқуқи ҳам янги мулкдорларга ўтади. Ўз навбатида бундай ҳолат умумий фойдаланишда бўлган ер майдонининг ҳуқуқий мақомини ўзгартиради.

Мавжуд турар-жой уйлари аҳолисини умумий фойдаланишида бўлган ер майдонидан, унда жойлашган ижтимоий инфраструктура объектларидан, хусусан, мавжуд болалар майдончаси, бассейн ҳавзалари, дарахтлар каби кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш объектларидан фойдаланиш ҳуқуқий чекланишига олиб келади. Тошкент шаҳар ҳокимининг фуқароларнинг ҳақли эътирозларига ва юқори идораларга арз қилишларига сабаб бўлган қарори Республика Бош прокуратурасининг протести билан бекор қилинди. Прокуратура аралашуви билан Тошкент шаҳар ҳокимияти масъулларининг ҳуқуқий саводхонлигидаги оқсоқлик оқибати бартараф этилди.

Собир ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бошқармаси прокурори,
Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Милий тикланиш» махсус мухбири.

• Тадбиркор амалиётлари

ГОВЛАР ОЛИБ ТАШЛАНМОҚДА

Йилдан йилга тадбиркорларнинг эркинроқ ҳаракат қилишлари учун қонуний асослар яратилаётир. Дарҳақиқат, бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб чиқаришни кенгайтиришда тадбиркорларнинг ўрни ортиб бораётир. Президентимизнинг 2005 йил 5 октябрида тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга қаратилган яна бир ҳуқуқий ҳужжат–«Тадбиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириш ва унинг тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонга имзо чеккани тадбиркорларимиз учун мустаҳкам таянч бўлди.

Фармонга кўра, тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текширишни кескин қисқартириш белгиланган. Энди микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжаликларининг молия-хўжалик фаолиятини текшириш ҳар тўрт йилда кўпи билан бир марта, бошқа тадбиркорлик субъектлари фаолияти устидан эса ҳар уч йилда кўпи билан бир марта режа асосида ўтказилади.

Хоразм вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга тўсиқ бўлаётган ҳолатларни бартараф этиш, тадбиркорлар билан учрашув, мулоқотлар ўтказиш, амалий ёрдам бериш, қонунлар талабларини тушунтириш ва тарғибот қилишга алоҳида эътибор қаратилаётир. Айниқса, фермер хўжаликлари манфаатларини ҳимоя қилиш, уларга ер ажратиш, фаолиятини кенгайтиришда таъмагирлик ҳолатларининг олдини олиш борасида муайян ишлар амалга оширилаётир. Вилоят прокуратурасида «Фермерларни ҳуқуқий ҳимоялаш хизмати» ва ишонч телефонлари ташкил этилган.

Янгиариқ туманидаги «Тойир Шомурот» фермер хўжалиги раҳбари О.Тоиров «Оқ мачит» мукобил машина-трактор парки раиси М.Худойберганов ва ер тузувчи Ж.Рўзметовга мурожаат қилиб, фермер хўжалиги учун ажратилган ер майдонининг 0,6 гектарини фуқаролар Ҳ.Каримов, Д.Каримов, К.Каримов ва Ш.Матмуротовлар ўзбошимчалик билан эгаллаб олганини билдириб, ерни қайтариб олиш учун ёрдам беришларини сўрайди. Масъул раҳбарлар эса фермернинг арз-додига эътибор беришмайди. Туман прокуратураси аралашуви билан ўзбошимчалик билан эгалланган ер фермерга қайтарилди. Айрим солиқ инспекциялари якка тадбиркорларнинг банклардаги ҳисоб рақамларига қонунга зид равишда инкасса топшириқномаларини қўйишаётир. Қонунда жисмоний шахслардан солиқлар ва йиғимлар бўйича боқимандаларни ҳамда тўланмаган жарималарни ундириш суднинг қарори асосида амалга оширилиши белгиланган. Урганч шаҳар давлат солиқ инспекцияси А.Эгенбердиевнинг АТ «Савдогарбанк»даги ҳисоб рақамига 83,4 минг сўмлик даромад солиғини ундириш юзасидан инкасса топшириқномаси кўяди. Шундай инкасса топшириқномалари якка тадбиркорлар М.Раҳимова, Р.Худойберганова, Ш.Ғуломова, Б.Собировларнинг банкдаги ҳисоб рақамларига ҳам қўйилади. Текшириш натижасига кўра, хизмат вазифасига масъулиятсизлик билан қараган шаҳар ДСИнинг жисмоний шахсларни солиққа жалб қилиш бўлими бошлиғи А.Ниязметов интизомий жавобгарликка тортилди. Инспекция бошлиғи А.Матчанов эса қонун бузилишига йўл қўймаслик ҳақида ёзма равишда огоҳлантирилди.

Янгибозор туман ДСИ бошлиғи «Ҳамдамбек» фермер хўжалиги раҳбари Б.Адамбоевни, «Машъал» хусусий фирмаси раҳбари У.Зариповни, «Умид» хусусий корхонаси раҳбари О.Ражаббоевваларни жаримага тортиш ҳақида ноқонуний қарор қабул қилган. Бундай қарорларга протест келтирилди ва ноқонуний ундирилган жарима пуллари тадбиркорларга қайтарилиши таъминланди.

Хива туман давлат солиқ инспекцияси якка тадбиркор М.Исмоиловага нисбатан 2 миллион 429,6 минг сўм миқдорда молиявий жарима қўллаш ҳақида вилоят хўжалик судига киритган даъво аризаси рад этилди. Мазкур ишни прокурор иштирокида кўриш жараёнида якка тадбиркор М.Исмоилованинг банкка топширган савдо пули Ташқи иқтисодий фаолият «Миллий банк»нинг Хива амалиёт бўлими ходимлари айби билан унинг ҳисоб рақамига тушмасдан, бошқа якка тадбиркор А.Исмоиловнинг ҳисоб рақамига ўтиб кетади. Банк томонидан ушбу камчилик бартараф этилди. Хатоликка йўл қўйган банк ходимлари интизомий жазога тортилди.

Жорий йилнинг ўн ойида вилоят прокуратураси органлари томонидан уларнинг келиб чиқишига сабаб бўлган шарт-шароитлар ҳақида маҳаллий ҳокимлик ва бошқа тегишли идоралар раҳбарлари номига 10 та тақдимнома берилди.

Мансабдор шахсларнинг ноқонуний қарор ва бошқа ҳужжатларини бекор қилиш юзасидан 20 та протест киритилди. Қўпол қонун бузилишлари юзасидан 3 та ҳолатда жиноят иши қўзғатилди. Кимки тадбиркор йўлига ғов бўлса, молия-хўжалик фаолиятини ноқонуний текширса, прокуратура идоралари уларга қонуний жазо чораларини кўраверади.

Улуғбек ҚУРЯЗОВ,
Хоразм вилояти прокуратураси фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими бошлиғи,
1-даражали юрист

ОДАМЛАР ОРАСИДА

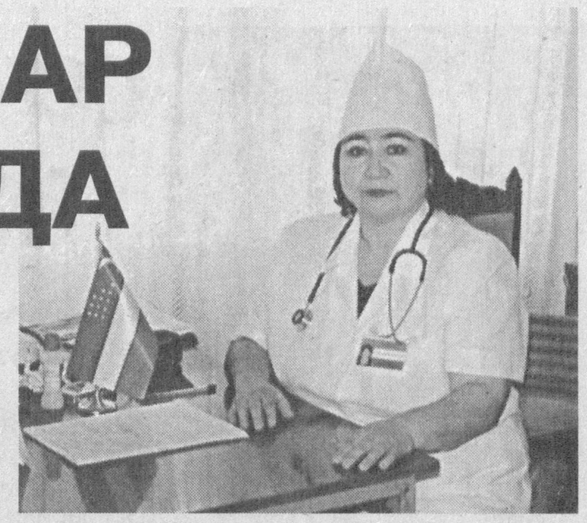

Партиямиз сафида ўз ишини пухта биладиган, тажрибали зиёлилар кўп. Албатта, партия ишининг жонланишида, халқ орасига янада жадалроқ кириб боришида уларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Жойлардаги бошланғич ташкилотларнинг раҳбарлари қанча фаол бўлса, партиянинг фаоллиги ҳам ана шунда сезилади. Демак, асосий эътибор одамлар орасида ишлаб, изланиб яшаётган зиёли кишиларимизга қаратилади. «Миллий тикланиш»нинг шундай жонкуяр аъзоларидан бири, олий тоифали врач–графолог Холида Очилова 1981 йилдан буён «Чинобод» сиҳатгоҳида ишлаб келмоқда.

– 1995 йилда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» партиясига аъзо бўлган эдим. Ҳозирда партиянинг Юнусобод туман кенгаши хотин–қизлари билан ишлаб келяпман. Бугунги кунга келиб сиҳатгоҳимизда партия аъзоларининг сони ўттиздан ортди, – дейди у мамнуният билан.

• Газетхон овози

БЕЛГИСИЗ ҚАБР... БЕЛГИСИ ВА ОЗОДЛИК

Ҳурматли “МТ” таҳририяти!

Газетангиз саҳифаларида ёритилаётган илм-фан янгиликлари, тафаккур ўзгаришлари, ўтмиш тарих тадқиқотларини қизиқиб ўқиб борамиз. Уларда зиёли замонамизнинг овози келиб туради. Хусусан, экология муаммолари, она сути ва бола тарбияси, янги эстетика билан боғлиқ масалалар ҳамда айниқса, “Илм қудрати” рукни остида ёритилган заҳматкаш олим Сирожиддин Аҳмаднинг “Бир сиёсий қотиллик тарихи” (“МТ”, 2005й 10 июн) тадқиқоти, бизда чуқур таассурот қолдирди. Биз олимларимизнинг илм-фан соҳаларидаги изланишларини мунтазам ўқиб боришни истаймиз. Миллат отаси бўлган Беҳбудийнинг ўлими, у кўмилган ер ҳамон тахминлар, фаразлардан нариги ўтмаяпти. Биз шу очиқ турган савол атрофида ўзимиз ўқиб билган маълумотларга “МТ” ўқувчиларининг эътиборини тортмоқчи эдик. Миллатимизнинг улуғ бир зиёратгоҳи ҳақидаги масала то тўла аниқлангунча, ҳал қилингунча кун тартибидан тушмаслиги керак, деб ўйлаймиз.

Истиқлол ва озодлик куртаги дастлаб “жадидлар” кўксида ниш уриб, етилган эди. Истиқлол йилларида халқимизнинг бу асл фарзандларининг табаррук номлари қайта тикланди, уларнинг асарлари эълон қилинди, фаолиятлари тадқиқ этилди ва бу жараён ҳамон давом этмоқда. Мард боболаримиз ҳаёти ва фаолиятининг номаълум саҳифалари ҳали кўп... Жадидчиликнинг қатор қирралари бугунгача Б.Қосимов, П.Равшанов, Н.Каримов, О.Шарафиддинов, Н.Аминов, Ш.Ризаев, Д.Алимов, С.Аҳмедов каби олимларимиз томонидан ўрганилиб, имкон қадар ёритилди. Шундай бўлса-да, жадидшуносликнинг ҳамон жавобсиз саволлари оз эмас.

Бир пайтлар минг йиллар бурун ўтган Абу Абдулло Рўдакий қабрини устод Беҳбудийнинг шогирди Садриддин Айний раҳбарлик қилган илмий экспедиция аниқлаб берган-у нима учун бугун ҳар бир соҳа учун имкониятлар кенг қулоч ёзган бир замонда мана шу кунларни бизга яқин қилган фидойи жадидларимизнинг сўнгги макони қаерда эканлигини аниқ била олмаяпмиз? Беҳбудийни жадидлар отаси сифатида ўрганиб, фаолияти, ҳаётини тадқиқ этамизу, унинг ўлими ва қабри хусусидаги баҳсли мунозарада бир ишонарли натижага эриша олмаймиз? Масала шунчалар чигалми? Бизни ҳам бу савол тинч қўймайди.

Қашқадарёлик адиба Шарофат Ашурованинг “Беҳбудийнинг қабри қаерда?” номли мақоласида анчайин қизиқарли мулоҳазалар айтилган. Муаллиф Қаршининг Иқбол кўчасида яшовчи ёши тўқсонларга бориб қолган, йигирманчи йилларда Қарши маҳбусхонасида ишлаган ва кўп воқеалар кечагидек хотирасида қолган Мусахон буванинг хотираларини келтириб ўтади:

-Беҳбудий деганлари қатл этилганда биз ўсмир бола бўлганмиз. Айни қама-қамалар даврида Қарши қамоқхонасида ишладим. Биз билан бирга ишлаганлар Беҳбудий Хўжа Абдулазизхон мадрасаси яқинидаги беклик чорбоғида қатл этилиб, шу ернинг ўзида кўмиб, қабри текислаб ташланган, дейишарди. Шаҳидлар бир неча киши бўлиб, уларни ўлдирган йигит кейин жинни бўлиб қолган.

Мақолада яна “Олтин мероҳ” хайрия жамғармаси Нишон тумани бўлимининг бошлиғи Пўлат Хидировнинг хотиралари берилади: “1967 йил эди, чамамда. Отам билан қўшнимиз Ҳусаинов бобо гурунглашиб ўтирган экан. Маҳмудхўжа Беҳбудий ҳақида гап кетди. Қўшнимиз қартайиб қолган, ғассолларнинг пири эди. Қўшнимизнинг гапларига қараганда, 1919 йилнинг март ёки апрел ойларининг охирида Қарши беги Тоға Ойбекнинг миршаби руҳий касал бўлиб, у кишининг ўзуригa келгани, йигит Беҳбудийнинг қатли вақтида ҳовлиқиб қолганидан болтаси қўлидан чиқиб кетгани, амаллаб бошини олгани, шу кундан буён кўзида уйқу йўқлигини гапириб беради. Суҳбатга мен ҳам қизиқиб қолдим. Чунки, Беҳбудий ким эканини билишни истардим. Қатлда қатнашган миршаб йигит Беҳбудий ва дўстларининг қабрларини текислаб, устига йўнғичқа уруғи сепганларини айтибди. Шунда ғассол: бу мусулмоннинг иши эмас, қандай бўлмасин қабрга белги қўйиб, Қуръон тиловат қилиб келасан, шундан сўнг у одам сени безовта қилмайди, дебди. Миршаб уч чоршанба даволаниб, ўзи кўмган икки қабрнинг устига тупроқ уйиб, белги қўйиб келганини айтган экан. Мен гапга аралашиб, ўша жойнинг қаердалигини сўраганимда, Хўжа Абдулазизхон мадрасаси деворининг ортидаги иккита тутнинг тагидалигини айтди. Ўша пайтлари ғайратли журналистман, қўшнимиз айтган жойни бориб кўрдим. Ҳақиқатан ҳам, иккита қабр қаровсиз ётарди. У кишининг суҳбатидан кейин радиода Беҳбудий ва унинг қабри тўғрисида каттагина эшиттириш бердим, бироқ бунга ҳеч ким эътибор қилмади. Дарҳақиқат, Ҳусаинов бобо айтган воқеалар бўлган экан...”

Мақолада яна Хўжа Абдулазизхон мадрасаси ўрнида ҳозир Қашқадарё вилоят ўлкани ўрганиш музейи бўлиб, музей ходимларидан Муҳтарам опанинг 1980 йиллари бир қария киши келиб, ўзини 1-мактабнинг тарих ўқитувчиси деб таништиргани, музей девори ортидаги икки туп тут тагида Беҳбудий ва унинг маслакдошлари кўмилганлигини айтиб, жойларини кўрсатиб, қаровсизликда ётган қабрлар устида дуойи-фотиҳа қилиб кетгани ҳақидаги сўзлари ҳам айтиб ўтилади.

Устозлари Самар Нуров, Чори Ҳамро ва шу музей директории Солижон Пўлатовнинг саъй-ҳаракатлари хусусида ва улар билан Беҳбудий ҳазратларининг ҳаёти ҳақида қилган суҳбатларини баён қилган Шарофат Ашурова истиқлол йўлида шаҳид кетган боболаримизнинг, хусусан “Беҳбудийнинг қабри қаерда?” деган улкан ва ҳақли саволга беҳбудийшунос олимларимиз изланишларини давом эттиришларини, шу билан бирга тиббий экспертиза ходимлари, антрополог ва бошқа мутахассислардан иборат нуфузли экспедициягина аниқ жавоб бериши мумкинлигини таъкидлайди. Зеро, «Тарих истиқболнинг тарозисидур, ҳар ким ўлчасун-да, билсун!» деган Беҳбудий ўгитига амал қилган халқ фақат олға қараб юради, бошқаларга муте бўлмайди, тенглар ичра тенг бўлиб яшайди.

Гулрухсор УМАРОВА,
Машҳурбек АСҚАРОВ

СОҲИР ҲИСЛАР МУЖДАСИ

Иқтидорли шоира Ўктамой Холдорованинг «Оққуш излари» китобига тақриз ўрнида

Инсоннинг қалби ёлғизоёқ йўлга ўхшайди. У шундай бир сирли сўқмоққи, фақат кўнгил одамларигина унинг асрорларидан бахраманд бўла олади. Шеър эса шу йўлга қўйилган белгилардек. Уларга эргашиб борган одам қалбининг сирли кошоналарига кириб бораверади.

Мана, соҳир ҳислар муждаси кафтимни тўлдириб турибди. Бир зумга бўлса-да, дунё ташвишларини унутиб, хаёл денгизига шўнғийман. «Оққуш излари». Тавба, учиб юрган қушларнинг ҳам излари бўларкан-да! Ҳа, бор. Фақат сиз дунёга шоиранинг кўнгил кўзлари билан боқинг.

Куз, айрилиқ, ранги заъфарон япроқлар, кўкдан сизга видо айтиб учиб кетаётган қушлар. Уларнинг мунгли қўшиқларини тинглар экансиз, қушларнинг беҳол қанот қоқишлари сизнинг қалбингизда из қолдираётганини пайқаб қоласиз. Негадир бу шеърларнинг сеҳрли оламига сингиб борганим сари КУЗ кўз ўнгимда бор бўйи билан гавдаланаверади.

«Бўй таратар нозбўйларнинг кокиллари, ифорлардан куннинг кўнгли тўладими? Гул умрини тиккан фасл қиморларга, Сизни топдим, сизсиз яшаб бўладими... Учажакман самоларга, қолади ишқ, Чархлар уриб муҳаббатнинг қоясида. Мен ғойибдан Сизни сўраб, тилаб олдим, Қолиб кетмай соғинчингиз соясида.»

Шеър – кўнгилнинг таржимони. Шеър – кўнгилнинг кўз ёши. Аввал шеър қалбнинг армон яралаб кетган жойини тирнайди, кейин яна ўзи малҳам қўяди. Қизиқ, шоира шунча дардни қоғозга тўккунича не аҳволга тушди экан?..

«Ғамдай тошиб келса бахт, Кунлар ошиб келса бахт, Сизни бошлаб келса бахт, Мен бўлмасман ўша вақт. Энг манглайи қора денг, Дили энди яра денг, Тупроққами раво денг...»

Кутиш - қон ютиш. Кутиш... у юракнинг энг покиза ибодати эмасми? Кутиш дийдорга элтадиган ғамбода, аммо ширин азобли, ҳар дақиқаси йилларга чўзилган вақт, унинг охири бахтга элтишига ишонилгани учун ҳам қадрли эмасми? Бир сиқимгина умрини ана шу катта ишонч билан ўтказиш кўнгилнинг матонати эмасми? Китобни ўқир экансиз, беихтиёр шоиранинг кўнгил дунёсидаги тоза туйғуларга ошно бўла бошлайсиз. «Ўктамой – рассом шоира, руҳият шоираси», — деб ёзилибди китобнинг сўзбошисида. Бир сўз билан айтганда, Ўктамой Холдорованинг «Оққуш излари» шеърий тўпламида дилга яқин руҳдаги шеърлар жамланган. Муаллифни янги тўплами билан қутлагим келди. Бундай йўл тутиш одат тусига кириб қолган. Шеърларни ўқиш асносида эса шундай хулосага келдим. У чиндан ҳам кўнгил одами. Аммо дард билан ёниб турган одамни табриклаб бўлармикин, билмадим...

Сўнгсўз ўрнида шоиранинг мана бу сўзларини келтиришни лозим топдим:

«Меҳрнинг этагин тутиб зор бўлдим, Қирқ жонимни бердим гиёҳга, тошга. Бу дунёда ишим қолмади чоғи, Кўнгил синиқларин териштан бошқа».

Муҳаммад СИДДИҚ

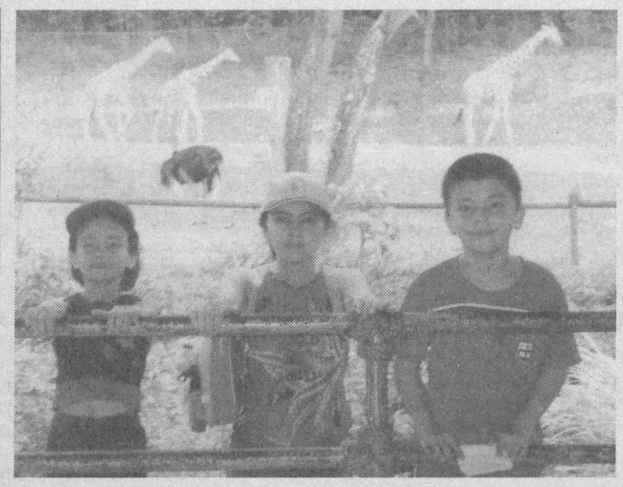

ЖОРЖ БУШДАН МАКТУБ ОЛДИ

Кичкина деманг бизни...

Эндигина 12 ёшни қаршилаган Миразиз Юсуповга бугун кўпчилик тенгдошлари ҳавас қилса арзийди. Сабаби, у «Йилнинг энг намунали ўқувчиси» деган номга сазовор бўлди. Бу болакай республикамиз ўқувчилари ўртасида ўтказилган танловда ғолиб бўлгандир, деб ўйлаётгандирсиз, балки. Йўқ, Миразиз АҚШда ана шундай ютуққа эришди. Қандай қилиб дейсизми? Келинг, яхшиси, буни ўзидан эшитақолайлик.

— Оилавий шароитимиз сабаб бўлиб аввал Тошкентда, кейинчалик Малайзияда ўқишимга тўғри келди,- дейди Миразиз.- Мана, бир йилдирки, Америкада ўқишни давом эттираяпман. Янги жойга кўникиб кетишим осон бўлмади. Аъло баҳоларга ўқиганим учун менга «Йилнинг энг намунали ўқувчиси» деган мукофот беришди. Яқинда Президерт Жорж Бушдан табрик хати олдим. Ўқишларимга омад, муваффақиятлар тилаб ёзилган бу мактубни кўриб, ота-онам ҳам хурсанд бўлишди. Бу унутилмас воқеадан кейин ўзимга янада ишончим ортди. Биз – ёшлардан кўп нарса талаб қилинмайди. Муҳими, ўз вақтида дарс тайёрлашга эринмасак, тартибли бўлсак бўлди.

Бугунги кунда ёш спортчиларимиз ғалабалари билан ватанимизни дунёга танитаётгани рост. Биз билими, намунали хулқи билан ҳам хорижлик тенгдошлари орасида ғолиб бўла оладиган ёшларимиз борлигидан қувондик. Демак, уларга ўз қобилиятларини синовдан ўтказиш учун имкониятлар эшигини очиб бериш керак экан.

МАНСУБА

АЖАБ ОЛАМ

125 ёшли аёл

Дунёдаги энг кекса аёл Бразилияда яшайди. Унинг ёши 125да бўлиб, ҳужжатларга қараганда Мария Оливия де Сильва 1880 йилнинг 28 февралида мамлакатнинг Итаптинингa ҳудудида дунёга келган. Қария ҳозирда ўзини жуда яхши ҳис этиб, ҳаётида содир бўлган барча муҳим воқеаларни яхши хотирлаб бериши мумкин. У узоқ ҳаёти давомида 2 марта турмушга чиққан ва 10 нафар фарзанднинг онаси бўлиб, бундан ташқари яна 4 нафар болани асраб олган. Бироқ бугунги кунда улардан фақат учтаси тирик. Гиннес рекордлар қўмитаси де Сильва хонимни рўйхатга олиш устида иш олиб бормоқда.

Айиқ билан олишув

Аляскага уюштирилган экспедициянинг 15 ёшли қатнашчиси вақтинчалик истиқомат қиладиган уйга 180 килограмм оғирликдаги айиқ бостириб кирган. Оёқлари ноодатий тарзда қимирлаётганини сезган ўсмир уйғониб кетган. «Ўсмирнинг биринчи қилган ҳаракати шу бўлганки, у жони борича айиқни тепган. Айиқ эса ўнг оёғини тишлаб олган. Таслим бўлмасликка қарор қилган йигитча чап қўли билан айиққа тахминан ўндан зиёд зарба етказган», деб ҳикоя қилади сафар раҳбари Адам Бенсон.

Сўнгра ўсмир ўзида ҳуштак борлигини эслаб қолган. Ҳуштак ёрдамида у қолган сайёҳларни уйғотган. Улар эса айиқни чўчитиб юборишган. Шундан сўнг ботир «йигитча» тезда шифохонага олиб борилган.

Қўрқоқ «миллионер»

Хорватиялик Френ Селакснинг танишлари унга «бахтли» деб лақаб қўйиб олишган. Нега дейсизми? Чунки, у етти марта муқаррар ўлимдан муваффақият билан қутулиб қолган. Яна унинг аёллар ўртасида ҳам обрўси «зўр» бўлиб, жаноб Селакс тўрт марта уйланган.

Яқинда Френ биринчи бор лотерея ўйинига чипта сотиб олганди. Бунинг оқибати нима бўлишини сира хаёлига келтирмаганди. Қисқаси, Френ амаки ўйиндан сўнг миллион долларнинг соҳибига айланганди. Бироқ бу пулларни у анча олис бўлган Австралиядан олиши керак эди. Минг афсуски, «бахтли» Селакс пуллардан воз кечди. Буни эса журналистларга қуйидагича изоҳлади: «Мен нимада сузмайин — кемадами ёки қайиқда бўлсин, ҳатто энг хавфли вақтларда ҳам вазиятдан чиқиб кетиш усулларини биламан. Аммо ҳавода нима бўлиши биргина Худога аён».

Ким қандай ухлайди?

Одамнинг психологияси унинг қандай ухлашига боғлиқдир. Агар у қорин билан ётса, демак, уни ҳар хил кўнгилсизликлар, бунинг устига ишидаги нохушликлар қийнаяпти. Ғужанак бўлиб ётадиган одам ёлғизликдан қийналиб таянч излаган бўлади. Осмонга қараб ётадиганлар одатда мағрур ва иродали, ўз мақсадлари йўлида далил ҳаракат қиладилар. Бошини буркаб олиб ётадиганлар тушкунликка тушган одамлар бўлади. Ёстиқ қучоқлаб ётадиганлар чинакам севгига муҳтож. Агар одам ўнг ёнбошида ётса-демак, у ўзига қатъий ишонади. Бироқ у юқори поғонага кўтарила олмайди. Чап ёнбошида ётадиганлар кўпинча ижодий кишилардир.

С.ШОШИЙ тайёрлади.

Маълумки, ҳар йили Англияда гўзаллик танлови ўтказилиши анъанага айланиб қолган. Танловнинг бу йилги ғолибаси асли мусулмон фарзанди бўлгани кўпчиликни ҳайратга солгани сир эмас. 18 ёшли Хаммас Кохистон бу йил Англиянинг энг гўзал қизи деб тан олинди. Унинг оилавий ҳаёти билан яқиндан танишиш газетхонлар учун қизиқарли, албатта. Буни қарангки, Англия гўзали бўлган бу лобар қиз пойтахтимиз Тошкентда дунёга келган экан. Саксонинчи йилларнинг ўрталарида Афғонистонда советлар режими ҳукм сурарди. Ўша вақтда Хаммаснинг ота-онаси олий маълумот олиш учун Ўзбекистонга келишади. Мусофир юртда туғилган қизчага Хаммас деб исм қўйишади.

1989 йили уларнинг оиласи Қобулга қайтади. Хаммаснинг отаси ҳукумат маъмуриятида ишга жойлашади, онаси эса маҳаллий университетда дарс бера бошлайди. Ҳукумат тепасига толиблар келиши билан улар Афғонистондан қочиб, аввал Украинадан, кейин

«МИСС АНГЛИЯ»

Тошкентда туғилган

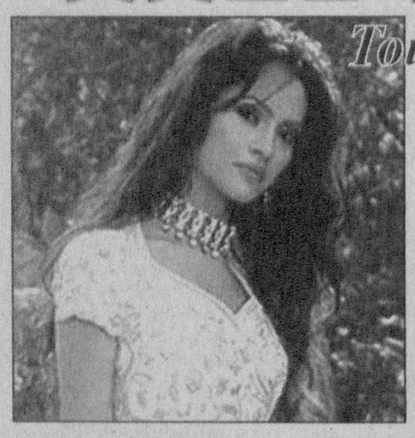

эса Лондондан бошпана топишади. Хаммаснинг отаси кичкина тамаддихонада савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланади, онаси Лайла эса таржимонлик қилади. Шу тариқа улар уйли-жойли бўлишади, Британия фуқаролигини олишади.

Хаммас ёшлигидан модельер бўлишни орзу қиларди. Ўн тўрт ёшида у тасодифан бизнес оламидаги моҳир сураткашнинг назарига тушади. Шундан буён Хаммас машҳур модалар компанияси ва фармацевтика фирмасининг буюртмаларини бажариб келарди.

Ливерпулда ўтказиладиган «Мисс Англия» конкурси ҳақида унинг дугонаси хабар топади ва Хаммаснинг суратини танловга юборади. Ташкилотчилардан таклифнома келади...

Хаммаснинг ғалабаси ҳатто Бирлашган қиролликлар учун ҳам кутилмаган воқеа бўлди. Мамлакат тарихида биринчи марта Англия гўзали унвонини олиш мусулмон қизига насиб этганди.

Айни дамда Хаммас жамоатчилик ишлари билан машғул. Одамларга меҳр-шафқат, саховат кўрсатиш тадбирларида қатнашаётган қизнинг зерикишга ҳам вақти йўқ. Ҳозирги кунда у кўп вақтини Покистон ва Афғонистонда содир бўлган зилзиладан жабр кўрганларга ёрдам йиғишга бағишлаётир. Қашшоқликка қарши курашни у ҳаётий шиори деб билади. XXI асрда ҳеч ким очликдан ўлмасин, деб умид қилади у.

Хориж матбуотидан Гавҳар ДИЛМУРОДОВА таржимаси.

Жилмайиб боқдинг сен

Эшикни очиб кириб жилмайиб боқдинг сен
Оббо, энди мен ҳам жилмайишим керак
хоҳламасам ҳам
Зеро жилмайишингни ўрнимас ҳозир ишим кўп,
бунинг устига бошим ҳам қотган
Барибир жилмайдим
У сенга қандай ярашган бўлса
менга ҳам шундай ярашди.
Бир фурсат жим туриб сўнг гап бошладинг
Қулоғимга киргани йўқ кўзларим сенда бўлса ҳам
Мен ўз хаёлларим билан бандман
Лекин уларни сенга айтмайман
жилмайиб туриб ҳам, хўрсиниб туриб ҳам
Мен уларни қандай айтиш
кераклигини билмайман

Ширин САБУРОВА, Хоразм вилояти, Урганч шаҳри

АННА ПАРИЖГА БОРОЛМАДИ...

ёхуд қимматга тушган косметика

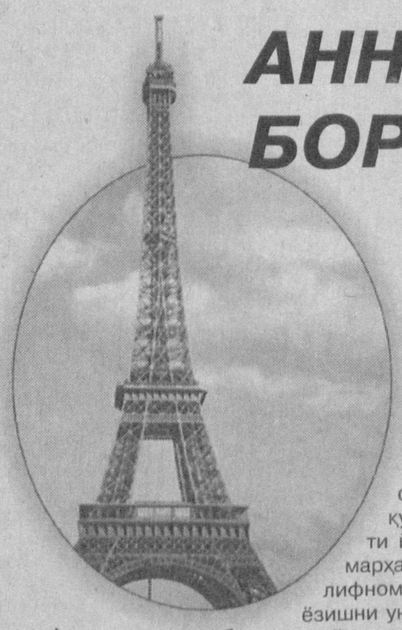

Владивосток шаҳрида яшовчи Анна Канстантинованинг уч орзуси бор эди: биринчиси – ошхона мебелларини янгилаш, иккинчиси – Парижга бориш ва ниҳоят учинчиси – кўпчилик рус аёллари қатори юзини пластик жарроҳлик услуби билан яшартириш.

Анна бир неча йиллик меҳнати эвазига, ниҳоят ошхона мебели олай деб турган бир вақтда, почта қутисида таклифнома пайдо бўлди-ю, унинг ҳаловати йўқолди. Таклифномага «косметика мўъжизаси»га марҳамат, деб ёзилганди. Албатта, ташкилотчилар таклифномага ўтказиладиган тадбирнинг бепуллиги ҳақида ёзишни унутмаган эдилар.

Анна у ерга боришдан ўзини тўхтатолмади. Борганда эса ўзига ўхшаган аёллар озмунча эмаслигини билди. Аввалига ташкилотчилар таништириш буюрганлардан меҳмондорчилик эвазига 500 рублдан йиғиб олди. Дастурхонда номига ичимлик ва арзимаган емиш бор эди, холос. Бу ҳали бошланиши эди. Улар ҳеч қандай қийинчиликсиз 10 ёшга яшариш мумкин бўлган косметика борлиги ва ундан фойдаланиб ёшариб юрганлар ҳақида даъват қила бошлашди. Ушбу компанияга аъзо бўлиб пул ўтказганлар, нафақат мўъжизакор малҳамдан бахраманд бўлади, балки бепул Францияга саёҳат қилиш имкониятига эга бўлишини айтишганда, Анна ўзини йўқотиб қўяёзди. Ҳатто мижозлардан бири, яъни кўриниши 35 ёш бўлган аёл чиқиб, яқинда ўзининг 50 ёшга кирганлигини юбилей қилиб, нишонлаганини айтиб паспортини кўрсатганда, йиғилганларнинг кўпчилиги компаниянинг минг доллар ўтказиш ҳақидаги расмий ҳужжатига қандай қўл қўйганликларини ҳам сезмай қолдилар. Айримлари эса тезроқ яшариш ниятида таксида уйларидан пул олиб келдилар.

Анна ҳам бир неча йил мобайнида не-не қийинчиликлар билан йиққан пулларини ташкилотчилар қўлига осонликча топширди.

Орадан бир неча кун ўтди. На компаниядан, на улар ваъда қилган косметикадан дарак бўлмади. Ниҳоят у алданганлигини, яшариш орзуси эса сароб бўлиб чиққанлигини билди. Анна эски ошхона мебелларини артар экан, беихтиёр А.С.Пушкиннинг «олтин балиқ» эртагини эслади ва кулишни ҳам, йиғлашни ҳам билмасди. Норасмий компания аллақачон ўз манзилини ўзгартириб бошқа мижозлар топиш учун жўнаб кетган эди.

Ҳа, бир қарашда гўёки атрофингизда содда одамлар қолмагандек, аммо мана бунга ўхшаш воқеаларни эшитганингизда ҳайратдан ёқа ушламай иложингиз йўқ. Гоҳида бир-варакайига юзлаб одамларни алдаб кетаётган фирибгарларнинг санъатига қойил қоласиз. Эҳтиёт бўлинглар, орамизда фирибгарлар кўп.

Хориж матбуотидан М.Раҳматов таржимаси.

ЧИҚМАГАН ЖОНДАН УМИД

Эл ичида «Пул одамнинг жигаридан бино бўлган» деган гап юради. Бу гап нечоғли тўғри ёки нотўғрилиги ҳақида бир нарса дейиш қийин, аммо бу пул дегани инсонларни ҳар куйга солиши аниқ.

Дунёнинг машҳур боксчиларидан бири Майк Тайсон охирги вақтларда қаерга бормасин, энди боксни бутунлай тарк этгани, фақат томоша қилиши ёки шарҳлаши мумкинлиги ҳақида гапираётган эди. Аслида-ку, Тайсон обрў-эътибори борида XX асрнинг бокс қироли деб эътироф этилган Муҳаммад Алидек боксни тарк этса ҳам ҳеч ким уни айбламас эди.

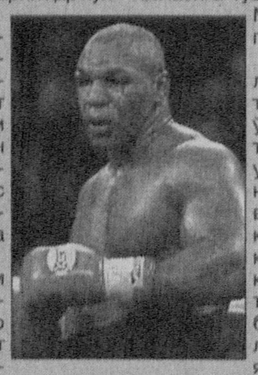

Лекин Тайсондек таниқли спортчининг оддий ҳаёт кечиришига ҳам озмунча маблағ сарф бўлмас экан-да. Айтадилар-ку, «От қанча катта бўлса, яғири ҳам шунга яраша бўлади», деб. Биз кўп маротаба матбуот орқали Тайсоннинг қулоғигача қарзга ботиб қолганлигини эшитганмиз. Тайсоннинг мағлубиятга учрашига сабаб бўлган сўнгги жанглаларининг барчаси азбаройи пул учун бўлиб, ҳатто ўтган йили Денни Уильямга қарши рингга чиққанида нокаутга учраб, ногиронлар аравачасига тушиб қолганди. 2005 йилда Кевин Макбрайдга қарши жанг қилди. Бу гал ҳам унинг омади чопмади.

Хуллас, кетма-кет мағлубиятлар мухлисларининг ҳам жонига тегди ва ундан бирин-кетин юз ўгиришди. «Йиқилган курашга тўймабди» ёки «чиқмаган жондан умид» деймизми, хуллас, Майк жаноблари 2006 йилда ярим оғир вазндаги Антонио Тарвер билан куч синашмоқчи. Тўғри, у энди рақибини енгса ҳам катта шуҳрат қозонолмайди. Аммо ўзининг айтишича, каттагина маблағга эга бўлади. Чунки, мусобақага Бирлашган Араб Амирликларида яшовчи бадавлат шайхлар ҳомийлик қилмоқчи. Оғир вазн бўйича собиқ жаҳон чемпиони рақибини енгадими, йўқми, бу ёғини вақт кўрсатади.

М.СИДДИҚОВ тайёрлади

Milliy tiklanish

Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ | Бош директор: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Таҳрир ҳайъати:
Қаландар АБДУРАҲМОНОВ, Хуршид ДЎСТМУҲАММАД, Раъно ЗАРИПОВА, Хайринисо МИРЗАЖОНОВА, Шарифа САЛИМОВА, Абдунаби СИДДИҚОВ, Жаннат ТОШМАТОВА, Олим ЎСАРОВ, Мунира ҚОРИЕВА

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г – 225. Ҳажми 2 босма табоқ. Адади 1502 Сотувда эркин нархда

Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Саҳифаловчи: Шерзод ҲАЙИТМУРОДОВ

Босишга топшириш вақти 20.00 Нашр кўрсаткичи – 158

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

Телефонлар: қабулхона – 133-67-51, 136-56-29, бўлим – 136-58-80, реклама ва эълонлар бўлими – 136-58-73

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди 20.00

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туман ИИБ томонидан хусусий тадбиркор Хакимов Дилшод Носирович номига берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли **бекор қилинади.**

Тошкент шаҳар Учтепа тумани Муаллим кўчаси 40 – уйда жойлашган дўкон биносига «Б.Қодир» МЧЖ номига берилган №1 – 31/98 реестр рақамли бино ва ернинг кадастр ҳужжатлари йўқолганлиги сабабли **бекор қилинади.**

Утерянный гос ордер: 10-01/6256. От. 10.02.93г. Права собственности Риесафов Трифон Петрос на квартиру **считать недействительным.**

В соответствии с постановлением Центра по координации и контролю за функционированием рынка ценных бумаг за № 1127-1 от 18.04.05г.

ОАО «OZBEKGIDROENERGOQURILISH» раскрывает информацию о намерении приобрести 5 143 штук акций простых именных «1-Темир бетон буюмлари заводи» ОАЖ

Таш.обл., что составляет 25% от уставного фонда .

Адрес эмитента: Ташкентская обл, пос. Ялангач.

Г.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкент шаҳридаги Филиали ректорати ахборотлар ресурси Маркази директори Машкура Мирхалиловна Камалитдиновага отаси

Мирагзамов Мирхалил Мирагзамовичнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

• *Спорт оламида*

ЧИҚМАГАН ЖОНДАН УМИД

Эл ичида «Пул одамнинг жигаридан бино бўлган» деган гап юради. Бу гап нечоғли тўғри ёки нотўғрилиги ҳақида бир нарса дейиш қийин, аммо бу пул дегани инсонларни ҳар куйга солиши аниқ.

Дунёнинг машҳур боксчиларидан бири Майк Тайсон охирги вақтларда қаерга бормасин, энди боксни бутунлай тарк этгани, фақат томоша қилиши ёки шарҳлаши мумкинлиги ҳақида гапираётган эди. Аслида-ку, Тайсон обрў-эътибори борида XX асрнинг бокс қироли деб эътироф этилган Муҳаммад Алидек боксни тарк этса ҳам ҳеч ким уни айбламас эди.

Лекин Тайсондек таниқли спортчининг оддий ҳаёт кечиришига ҳам озмунча маблағ сарф бўлмас экан-да. Айтадилар-ку, «От қанча катта бўлса, яғири ҳам шунга яраша бўлади», деб. Биз кўп маротаба матбуот орқали Тайсоннинг қулоғигача қарзга ботиб қолганлигини эшитганмиз. Тайсоннинг мағлубиятга учрашига сабаб бўлган сўнгги жанглаларининг барчаси азбаройи пул учун бўлиб, ҳатто ўтган йили Денни Уильямга қарши рингга чиққанида нокаутга учраб, ногиронлар аравачасига тушиб қолганди. 2005 йилда Кевин Макбрайдга қарши жанг қилди. Бу гал ҳам унинг омади чопмади.

Хуллас, кетма-кет мағлубиятлар мухлисларининг ҳам жонига тегди ва ундан бирин-кетин юз ўгиришди. «Йиқилган курашга тўймабди» ёки «чиқмаган жондан умид» деймизми, хуллас, Майк жаноблари 2006 йилда ярим оғир вазндаги Антонио Тарвер билан куч синашмоқчи. Тўғри, у энди рақибини енгса ҳам катта шуҳрат қозонолмайди. Аммо ўзининг айтишича, каттагина маблағга эга бўлади. Чунки, мусобақага Бирлашган Араб Амирликларида яшовчи бадавлат шайхлар ҳомийлик қилмоқчи. Оғир вазн бўйича собиқ жаҳон чемпиони рақибини енгадими, йўқми, бу ёғини вақт кўрсатади.

М.СИДДИҚОВ тайёрлади